

HUOMISEN

04 2018

TEKIJÄT

KUNTARAOITUKSEN ASIAKASLEHTI

Nopea
reagointi
**nosti Oulun
varjoista valoon**

Asumisen tukeminen
ei ole vain numeroita

Kaupungistuminen
on muutakin kuin
keskittymistä ja
harventumista

MISSÄ VAIHEESSA
KIINTEISTÖLEASING-
SOPIMUKSET
KANNATTAA TEHDÄ?

s.22

Aistit auki maailmalle, fokus omassa kentässä

Me suomalaiset olemme saaneet nauttia kolmatta vuotta peräkkäin ennakoitua enemmän kasvaneesta taloudesta. Signaaleja talouskasvun hidastumisesta on kuitenkin jo havaittavissa. Talouden vuosi 2019 on täynnä kysymysmerkkejä niin Euroopassa kuin maailmanlaajuisestikin.

Yhdysvaltojen taloudella menee lujaa, mutta kasvun odotetaan hidastuvan. Vaikka oppositiopuolue demokraatit saavutti marraskuisissa vaaleissa enemmistön edustajainhuoneessa, tämä tuskin saa presidentti Trumpia muuttamaan linjaansa. Poliittiseen maailmanrauhaan liittyvä epävarmuus kasvaa siis todennäköisesti edelleen. Rahan hinta seuraa rauhattomuutta ja korkotasoa tullee nousemaan.

Eurooppaan epävakautta tuo velkainen Italia, jonka budjettiehdotuksen Euroopan komissio hylkäsi lokakuussa liian suuren alijäämän vuoksi. Korkeampi velkasuhde euroalueen maista on vain valtavat hätälainat saaneella Kreikalla. Italia on euroalueen kolmanneksi suurin talous. Mikäli Italia ei pysty löytämään EU:ta tyydyttävää ratkaisua, markkinat saattavat reagoida voimakkaasti, mikä heijastuisi väistämättä myös Suomeen.

Toinen suuri kysymysmerkki Euroopassa on Brexit. Vielä ei ole varmuutta, saadaanko sopimus EU:n kanssa aikaan ennen kuin ero Euroopan unionista maalikuussa koittaa. Mahdollinen ero ilman sopimusta heijastuu suomalaistenkin vientiyriyten toimintaan, kun kauppiaan vaikuttaisivat WTO:n sääntöjen mukaiset tullit, mikä aiheuttaisi yrityksille lisää kuluja. Brittiyritykset ovat jo varautuneet hintojen nousuun ja jotkut niistä etsivät tuontituotteille kotimaisia vaihtoehtoja.

Kotimaassakin jännitysmomenteja riittää. Epävarmuus maakunta- ja soteuudistuksen toteutumisesta jatkuu. Vaikka sote meni läpi nykyisellä ehdotuksella, kuntien investointitarve pysyy lähes ennallaan. Kasvavien keskusten tarve panostaa kaupunkisuunnitteluun ja infraan ei vähene, päinvastoin.

Asuntoja, myös kohtuuhintaisia tarvitaan, jotta yritysten työvoiman saatavuus turvataan. Kaavoituksella ja varmistamalla monipuolinen asumisrakenne voidaan myös ehkäistä alueiden eriarvoistumista kasvavissa kaupungeissa. Yhdenvertaisuudesta ponnistavassa Suomessa asuinalueiden ympärille ei kaivata muureja.

Talouskasvu tehdään kunnissa ja kaupungeissa, jotka luovat edellytykset yritysten toiminnalle – yritysten menestyksestään Suomen taloudellinen menestys pitkälti riippuu. Kaiken epävarmuuden keskellä tulee varmistaa, että kunnat pystyvät jatkamaan investointiaan, pitämään huolta elinvoimastaan ja yritysten toiminnan edellytyksistä. Näihin asioihin voimme vaikuttaa – synkältä näyttävä tilannekin voidaan nopealla reagoinnilla ja oikeilla strategisilla valinnoilla muuttaa valoisaksi, kuten tässä lehdessä kerrottu Oulun esimerkki osoittaa.

Kiitän asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja henkilökuntaamme antoisasta ja menestyksekkäästä vuodesta 2018. Tulevaisuudessa on paljon kysymysmerkkejä, mutta me jatkamme työtämme yhdessä hyvinvoivan yhteiskunnan rakentamiseksi myös ensi vuonna.

Esa Kallio

toimitusjohtaja

Kuntarahoitus Oyj

Twitter @EsaKallio1

s.6

02 **Pääkirjoitus**

04 **Lyhyesti**

06 **Paine kasvaa**

Aluetutkija Timo Aro puhuu kaupungistumisista monikossa ja korostaa johtamisen merkitystä elinvoiman lisäämisessä.

10 **Varjoista valoon yhteisellä strategialla**

Rakennemuutoksen kouriin joutuneen Oulun tulevaisuus näyttää valoisaalta.

14 **Vesihuolto**

Inspira voi auttaa vesihuoltolaitosten muutoksissa.

16 **Kuntavaikuttajan kyselyvartti**

Lahden kaupungin konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen painottaa ympäristöosaamisen roolia kestävässä kasvussa.

18 **Asumisen tukeminen ei ole koskaan vain numeroita**

Neljä asiantuntijaa vastaa asuntotuotantoon liittyviin väitteisiin.

22 **Kiinteistöleasing**

Missä vaiheessa kiinteistöleasing sopimukset kannattaa tehdä?

24 **Työn ääressä**

Riskianalytikot pohjustavat Kuntarahoituksen ja asiakkaiden hyviä päätöksiä.

26 **Apollo**

Rahoituksen hallinnan ja talouden suunnittelun työkalut yhdessä palvelussa.

28 **Joululahjoitus**

Hope ry:n vapaaehtoiset auttavat lapsia ja vähävaraisia lapsiperheitä eri puolilla Suomea.

30 **Taloudesta**

Kriisinväläytysmekanismi turvaa rahoitusmarkkinoiden vakautta.

31 **Kolumni**

Yksintyöstä yhteistyöhön

Huomisen tekijät on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Kuntarahoituksen asiakaslehti.

Julkaisija Kuntarahoitus Oyj, PL 744, 00101 Helsinki, www.kuntarahoitus.fi

Päätoimittaja Esa Kallio **Toimituskunta** Esa Kallio, Rami Erkkilä, Jenni Heikkilä, Soili Helminen, Sirpa Kestilä, Antti Kontio, Paula Merta, Juho Paananen

Ulkoasu ja taitto SEK **Kannen kuva** Timo Heikkala **Painopaikka** Forssa Print

Osoitelähte Kuntalehden ja Kuntarahoituksen asiakasrekisteri

Tilaukset ja osoitteenmuutokset info@kuntarahoitus.fi ISSN 2489-5776

Anssi Wright Inspiran toimitusjohtajaksi

Kuva: Sami Lamberg

Kuntarahoituksen tytäryhtiö Inspiran toimitusjohtajana aloitti syyskuussa KTM Anssi Wright. Wright siirtyi tehtävään Inspiran operatiivisen johtajan paikalta, ja hän on toiminut yhtiön palveluksessa eri tehtävissä vuodesta 2014 lähtien. Ennen Inspiraa Wright työskenteli sijoitustehtävissä Työeläkeyhtiö Elossa sekä rahoitus- ja

omaisuusjärjestelytehtävissä EY:llä ja Deloitteella.

Talouden- ja rahoituksen neuvonantopalveluita tarjoavan Inspiran ydinliiketoimintaa on kuntien ja kuntayhtiöiden avustaminen investointihankkeiden ja omaisuusjärjestelyiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Lue lisää: inspira.fi/ajankohtaista

Nuori varjo tutustui Esa Kallion työpäivään

Haminalainen **Santeri Simonen** seurasi lokakuun lopussa Kuntarahoituksen toimitusjohtaja Esa Kalliota Nuori Yrittäjyys ry:n Job Shadow -kampanjan osallistujana. Simonen yllättyi Kuntarahoituksen toiminnan modernista otteesta.

– En ollut ymmärtänyt, kuinka edistyskellinen Kuntarahoitus on: monessa mielessä finanssialan kärjessä. Kuntarahoitus on koko Suomen kannalta merkityksellinen yhtiö. Kunnilla on kovat investointipaineet, varsinkin nyt kun rakennukset ja infra lahoavat pystyyn, Simonen kuvaa.

Santeri Simonen viihtyi hyvin Esa Kal-

lion seurassa. – Esan kanssa on ollut miellyttävää olla. Uskon että hän on pidetty johtaja, jota henkilökunnan on helppo lähestyä.

Simonen kannustaa kaikkia nuoria mukaan NY-toimintaan ja johtajien varjostajiksi

Job Shadow -ohjelma tarjoaa nuorelle päivän mittaisen tutustumisen työelämään yrityksen johtajaa seuraten. Ohjelma on suunnattu ammatilliselle toiselle asteelle ja lukolaisille sekä korkea-asteelle.

Lue lisää: kuntarahoitus.fi/ajankoh-taista/utiset

Hallintotieteen opiskelijoille Kuntarahoituksen kannustusstipendi

Tampereen yliopiston hallintotieteen opiskelijaryhmä Rahanaisille myönnettiin Kuntarahoituksen kannustusstipendin työstä Vihreä rahoitus rahoitusvaihtoehtona yhteiskuntavastuun näkökulmasta.

Opiskelijaryhmän työssä olivat mukana hallintotieteen tutkinto-ohjelman kandidaattiopiskelijat **Anne-Mari Känniä**, **Neea Loimuvirta** ja **Meri Pulkkinen**. Työtä ohjasi **Annina Autero** johtamiskorkeakoulusta.

Tutkimuksessa tarkasteltiin vihreän rahoituksen aseomistumista yhteiskuntavastuun näkökulmasta. Keskeisenä tuloksena oli se, että vihreä rahoitus on osoittautunut aidosti yhteiskuntavastuulliseksi rahoitusvaihtoehdoksi, jossa korostuu etenkin taloudellinen sekä ympäristöllinen ajattelu.

Tutkimuksen vihreä rahoitus tarkoittaa Kuntarahoituksen Suomessa tarjoamaa vihreää lainaa sekä leasingia, joita myönnetään rahoituksen viitekehyksen vaatimukset täyttävälle ympäristöstävällisille hankkeille.

Lue lisää: kuntarahoitus.fi/ajankohtaista/utiset

Kuva: iStock

Kuntarahoitus palkittiin japanilaisilla Uridashi-markkinoilla

Brittiläinen markkinatietoa tarjoava mtn-i julkisti historiansa ensimmäiset Uridashi Awardit Japanin pääomamarkkinoilla menestyneiden liikkeeseenlaskijoiden ja pankkien kunniaksi. Uridashi-lainat on suunnattu japanilaisille yksityissijoittajille.

Kuntarahoitus voitti mtn-i:n palkintojen ja arvostetuimman kategorian, kun se valittiin parhaaksi Uridashi-liik-

keeseenlaskijaksi. Lisäksi Kuntarahoitus sai vuoden parhaan diilin palkinnon osakkeisiin sidottujen indeksilainojen sarjassa.

Noin 20–30 prosenttia Kuntarahoituksen varainhankinnasta kertyy Uridashi-markkinoilta.

Lue lisää: kuntarahoitus.fi/ajankohtaisia/uutiset

Klash-kuntakisassa

mukana 65 kuntaa haasteineen

Kunta-alan uuteen haastekilpailuun Klashiin tuli määräaikaan mennessä 77 hakemusta yhteensä 65 kunnasta. Mukana on sekä suuria että pieniä kuntia.

Kuntien lähettämässä ongelmassa korostuivat ympäristö- ja ilmastokysymykset, joukkoliikennetkaisu, syrjäytymisen mukanaan tuomat ongelmat sekä tyhjen kiinteistötilojen uudet käyttötarkoitukset.

Kilpailun seuraavassa vaiheessa yhteistyökumppaneista koostuva asi-

antuntijaraati valitsee kuntien ehdotuksista neljästä kuuteen ongelmaa, joihin etsitään ratkaisuja haastekilpailun kautta. Tammikuussa 2019 haastekilpailu avataan erilaisille tiimeille ja työryhmille. Joulukuussa 2019 ratkeavan kilpailun voittavien ratkaisuiden jatkokehittämiseen ja käyttöönottoon on varattu jopa miljoonan euron tuki.

Lisätietoja: klash.fi

Elinkaarimalli selkokielellä

Elinkaarimalli on tuttu termi, mutta siihen liittyy monenlaisia harhaluuloja, kuten kallis hinta. Inspiran apulaisjohtaja **Juho Paananen** on havainnut ennakkoluulot ja avaa elinkaarimallin ihmeitä suomen kielellä Huomisen tekijöiden Elinkaarimallin ABC -blogisarjassa. Sarjan kolme ensimmäistä osaa on julkaistu syksyn mittaan Huomisen tekijöiden verkkosivuilla: huomisentekijat.kuntarahoitus.fi/nakokulmat.

Ajankohtaista taloustietoa

Huomisen tekijät -verkkolehdestä

Kuntarahoituksen asiantuntijat laativat kuukausittain katsauksen euroalueen talouteen. Markkinakatsaukset julkaistaan Huomisen tekijöiden verkkosivulla Taloudesta-osiassa. Pidä itsesi kartalla ja lue lisää osoitteesta: huomisentekijat.kuntarahoitus.fi/talous

Paine kasvaa

TEKSTI Kaisa Saario | KUVITUS Kati Närhi

*Väestö hakeutuu lähemmäs keskustoja, työikäisten määrä vähenee ja alueelliset erot kasvavat. Aluetutkija **Timo Aron** mukaan palvelurakenteen ratkaisut käyvät entistä haastavammiksi, liikenneyhteyksien merkitys korostuu ja katset kääntyvät kaupunkien ja kuntien johtoon.*

Kuvassa on tuttu Suomen kartta, mutta maa on jakautunut kahtia. Pähkinäsaaren rauhan rajaa muistuttava jakaja kulkee viistosti luoteesta kaakkoon niin, että Länsi- ja Etelä-Suomi erottuvat Itä- ja Pohjois-Suomesta. Lännessä ja etelässä näkyy ihmisiä viljelemässä maata, idässä ja pohjoisessa metsästetään ja keräillään.

Aluetutkija Timo Aro on Suomen aluerakennetta konkreettisten karttojen suurkuluttaja, mutta kyseinen **Mikko Väyrysen** kuva on hänen suosikkinsa. Kuva on ilmestynyt alun perin Tiede-lehdessä jutussa, jossa käsiteltiin itä- ja länsisuomalaisten eroja ja näiden erojen historiaa. Siis sitä, miksi länsisuomalaiset ovat keskimäärin terveempiä ja varakkaampia kuin itäsuomalaiset.

Aro tykkää käyttää kuvaa esityksissään, jotta yleisö ymmärtäisi, miten pitkä historia alueiden eriytymisellä on.

– Erot eivät ole sattumalta muodostuneet sellaisiksi kuin ovat, hän sanoo. – Sieltä löytyy aika paljon informaatiota siitä, mitä on tapahtunut jo paljon aikaisemmin ja mikä vaikuttaa edelleen meidän ympäristöömme.

MONET KAUPUNGISTUMISET

Jos Suomen alueellisten erojen historia onkin pitkä, huomattavaa on, että erot ovat kasvussa.

Rauma–Imatra-linjan eteläpuolella asuu nykyään noin puolet suomalaisista, Kokkola–Joensuu-linjan eteläpuolella 85 prosenttia. Vuosina 1990–2016 maaseutualueiden väestö väheni 12,7 prosenttia samaan aikaan kun kaupunkialueiden väestö kasvoi 23,7 prosenttia. Kaupunkien kasvutahti kiihtyi: vuosina

Kasvavia kaupungeja on entistä vähemmän. Sinne minne kasvu on kohdistunut, kasvu on ollut entistä suurempaa.

2010–2016 kaupunkialueiden väestönlisäys oli jo 85,5 henkilöä joka päivä.

Aron mielestä kaupungistumisesta on alettu puhua Suomessa verrattain myöhään, ja nykyäänkin keskustelu tyipistyy usein kaupunkien ja maaseudun vastakkainasetteluksi.

Hän näkee asian näin: poliittinen puoluejärjestelmä on kannustanut painottamaan kaupungistumisen sijaan koko maan kehittämistä ja asuttuna pitämisestä, vaikka taustalla kehitys on jo pitkään kulkenut eri suuntaan. Kun kaupungistumista, sen merkitystä ja seurauksia ei ole politiikkatasolla purettu auki, eriytymiskehitys on saanut rauhassa kiihtyä.

–Kasvavia kaupunkeja on entistä vähemmän. Sinne minne kasvu on kohdistunut, kasvu on ollut entistä suurempaa, Aro sanoo.

Nyt polarisaatio on Aron mukaan edennyt pisteeseen, jossa kaupunkipolitiikan patoutunutta tarvetta ei voi enää ohittaa. Vastakkainasettelu on kuitenkin turhaa, sillä keskittymis- ja harvenemiskehitystä tapahtuu myös alueiden sisällä. Maakuntien keskuskaupungit vahvistuvat ja seutukaupunkien asema heikkenee. Aro puhuisikin mieluummin monikossa kaupungistumisista.

– Väestö hakeutuu jokaisen kunnan tai alueen kohdalla lähemmäksi keskustaa. Keskustat tiivistyvät, sinne tulee uutta asuntotuotantoa ja sinne siirtyy palveluita ja osaamista, hän sanoo.

– Sama kehitys on käynnissä ihan pienissä 2 000 asukkaan kunnissa kuin isoissa kaupungeissa.

KESKIÖSSÄ PALVELURAKENNE JA LIIKENNE-YHTEYDET

Aro korostaa, että kaupungistuminen ei ole vain keskittymistä ja harvenemista vaan se liittyy myös arvoihin, asenteisiin, elämäntyyliin ja identiteettiin. Aluekehitykseen vaikuttaa lisäksi koko liuta muitakin tekijöitä, jotka ovat erilaisissa syy-seuraussuhteissa toisiinsa: globalisaatio, ilmastonmuutos, teknologian kehitys ja niin edelleen.

– Kaikki muutokset tapahtuvat samaan aikaan, mutta mitataa vaihtelee ja vaikutuksen syvyys alueesta riippuen vaikuttaa eri tavalla, Aro sanoo.

Aron mukaan kokonaisuuden kannalta merkittävin tausta-ajuri on kuitenkin väestön ikärakenteen muutos. Työikäisen väestön määrä kääntyi laskuun vuonna 2010, ja syntyvyys on pudonnut jo mittaushistorian alimmalle tasolle.

Kun syntyvyys ei enää tasoi muuttoliikettä, kasvun ja supistumisen kierteet voimistuvat alueilla herkemmin. Otetaan esimerkiksi arvio työikäisen, 22–63-vuotiaan väestön muutoksesta kunnittain vuosina 2016–2035: parhaiten työikäisiä houkuttelevassa Pirkkalassa muutos on arviolta +22,8 prosenttia, kun eniten työikäisiä menettävässä Sallassa muutos on arviolta -44,4 prosenttia.

Alueellinen eriytyminen tekee Aron mukaan erityisesti palvelurakenteen suunnittelusta entistä haastavampaa. Hän huomauttaa, että tämä näkyy jo maakunta- ja soteuudistuksen kohdalla. Helsinki ja muut suuret kaupungit ovat nousseet vastarintaan saman maakuntalähtöisen muotin sovittamista koko Suomeen.

– Kuinka paljon Uusimaa on valmis rahoittamaan niitä alueita, jotka eivät pärjää yhtä hyvin? Tällainen keskustelu yhteiskunnassa lisääntyy, kun eriytyminen on jatkunut aika pitkään.

Toinen eriytymisen seuraus on Aron mukaan liikenneväylien ja -infran merkityksen kasvu. Hän uskoo, että liikkumisella on digitalisaatiosta huolimatta entistä suurempi merkitys paitsi alueiden myös koko Suomen menestykselle, koska kyse on isojen työmarkkina-alueiden linkittämisestä toisiinsa.

– Kilometrietäisyyteen emme voi vaikuttaa, mutta minuuttitäisyyteen voimme.

JOHTAMISELLA VALTAVA MERKITYS

Kaikesta huolimatta kaupungeilla ja kunnilla on Aron mukaan paljon mahdollisuuksia vaikuttaa oman alueensa kasvuun ja elinvoimaisuuteen.

Ensin on Aron mukaan tunnistettava alueen lähtökohdat, sekä vauvuudet että heikkoudet. Jos tavoitteet eivät ole selkeät tai kaupungin johto on niistä erimielinen, suuret suunnitelmat typistyvät helposti vain paikkakunnan arkeen liittyvien asioiden hoitamiseksi. Aro kutsuu tätä sisäänpäin kääntymiseksi.

- Energiaa menee hirveän paljon sisäiseen elinvoimaan: käydään keskustelua kaupungin sisällä ja tapellaan erilaisista asioista, on poliittista vastakkainasettelua, haetaan irtopisteitä pienistä asioista ja kokonaiskuva hämärtyy, hän kuvaa.
- Unohtuu ulkoinen puoli, johon perustuu kasvu, joka taas luo hyvinvointia.

Toisin sanoen johtamisella on valtava merkitys.

- Ja se tarkoittaa nimenomaan sitä, että johtavat viranhaltijat ja poliittiset päätöksentekijät puhuvat samaa kieltä.

Väestö hakeutuu jokaisen kunnan tai alueen kohdalla lähemmäksi keskustaa. Keskustat tiivistyvät, sinne tulee uutta asuntotuotantoa ja sinne siirtyy palveluita ja osaamista.

Aluetutkija Timo Aro

Porin ja Rauman strategiat syntyivät vuoropuhelussa

Rauma löysi telakka-alueelle uusia työllistäjiä

Rohkeutta, yksimielisyyttä ja päätöksentekokykyä. Näitä vaaditaan 2010-luvun Suomessa kaupungin johdolta, sanoo Rauman kaupunginjohtaja **Kari Koski**.

– Johtamisessa korostuu erityisesti se osuus, jossa pitää aavistaa tai ennustaa tulevaisuutta. Pitäisi pystyä hiukan ennen muita hoksaamaan, että tämä on varmasti se seuraava askel, joka meidän pitää ottaa.

Rauman vuoden vanhan strategian mukaan kaupunki erottuu alueiden välisessä kisassa panostamalla kuuteen teemaan: terveyteen, turvallisuuteen, palvelevuuteen, vireään elinkeinoelämään, hyviin yhteyksiin ja houkuttelevuuteen. Teemojen valintaan osallistettiin Kosken mukaan laajalti kaupungin sidosryhmiä kuntalaisista yrittäjäjärjestöihin, kauppakamariin ja kolmanteen sektoriin.

– Nämä ovat ne, mitä me haluamme tuoda esiin ja mitä me uskomme raumalaisten ja tänne muuttavien arvostavan, Koski sanoo.

Teemoista Koski korostaa erityisesti elinkeinoelämää. Rauman toimissa elinkeinoelämän tukeminen tarkoittaa yrittäjäkentän kuuntelemista herkillä korvalla, mutta myös eurojen osoittamista. Kun STX Finland ilmoitti vuonna 2013 lopettavansa Rauman telakan, kaupunki osti tilat ja vuokrasi ne eteenpäin. Osto oli osa investointeja, joita Koski kutsuu

Pori panostaa hommaan ja meininkiin

– On selvää, että minkä tahansa kunnan kriittinen tekijä on se, kuinka paljon kunnalle tulee verotuloja, koska sillä kunnan toiminta rahoitetaan, sanoo Porin kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen**.

Tästä syystä työ ja yrittäminen ovat Porin strategian ensimmäinen keihäänkärki. Strategiassa asia ilmaistaan porilaisittain näin: "Hommaa ja meininkiä tarttee ain ol."

Homman ja meiningin lisäksi Pori on määrä erottaa muista kaupungeista kolmella muulla valitsemallaan painopisteellä: lapset ja nuoret, hyvä elämä ja tunnettuus. Strategian laatimisessa panostettiin Luukkosen mukaan erityisesti vuoropuheluun kaupungin viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa, mutta myös kaupunkilaisia kuultiin.

Tavoitteiden toteutumista seurataan Porissa 13 strategisella mittarilla, joita ovat muun muassa väestönlisäys, työllisyysaste, yhteisöverotulot sekä lukion ja ammatillisen koulutuksen läpäisyaste.

Pori on ollut mukana seudullisessa työllisyyskokeilussa, toiminut yhteistyökumppanina Pori Jazzin ja SuomiAreenan kaltaisissa tapahtumissa ja panostanut koulutukseen, Luukkonen listaa esimerkkejä konkreettisista toimista.

tulevaisuusinvestoinneiksi. Kosken mukaan tulevaisuuteen on näiden investointien nimissä panostettu Raumalla noin 50 miljoonaa euroa kaupungin varoja.

– Telakan lakkauttamisen jälkeen työttömyysaste oli vajaa 15 prosenttia, ja nyt se on 8,1.

Työllisyystilanne on väestönkehityksen ja yritysten tilausten ohella yksi tärkeimmistä mittareista, joilla Rauma seuraa strategiansa toteutumista. Kosken mielestä tietojen keräämisen, seuraamisen ja niihin reagoimisen tehokkuus on korostunut, koska maailmanmarkkinoiden heilahtelut vaikuttavat entistä enemmän myös raumalaisten yritysten vetoon.

– Kun olosuhteet maailmalla ovat aika epämääräiset ja epäselvät, joutuu entistä enemmän seuraamaan, että miten ne voivat vaikuttaa.

Koski myöntää, että muiden alueiden kanssa kilpaileminen on väestörakenteen muutoksen, globalisaation ja muiden kehitystekijöiden viidakossa haastavaa, mutta huolissaan hän ei ole.

– Kun on kokeneet päättäjät ja raumalaisittain sanottuna hyvät keskusteluvälit päättäjien kesken, kyllä kulloisetkin kiviöt sujuvat.

Erityisesti korkeakoulutukseen panostaminen tukee useampaa kaupungin strategista tavoitetta kerralla: se tekee kaupungista houkuttelevamman koulutusmahdollisuuksia kaipaaville ja tuottaa osaajia paikallisille yrityksille. Luukkosen mukaan Pori on panostanut yliopistokeskukseen vuosikymmenien aikana yhteensä 40 miljoonaa euroa.

– Se on keskikokoisen tai pienen kunnan vuosibudjetti.

Luukkosen mukaan kaupungin johdolta vaaditaan 2010-luvulla erityisesti päätöksentekokykyä ja tehokkuutta. Konsernirakenteen ansiosta kullakin Porin strategisella yhtiöllä on läheisempi tuntuma omiin sidosryhmiinsä ja rajapintoihinsa, hän sanoo.

– Olemme olleet edelläkävijöitä muun muassa ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen yhtiöittämisessä ja nähneet, että sellainen yhtiö toimii joustavammin kuin vaikkapa kuntayhtymä.

Varjoista **valoon**

TEKSTI: **Mika Remes** | KUVAT: **Timo Heikkala**

Haemme kasvua ja haluamme myös saada ihmiset pysymään ja viihtymään Oulussa.

Oulun kaupungin talousjohtaja Jukka Weisell ja Business Oulun johtaja Juha Ala-Mursula.

Oulu ajautui 2010-luvun alkaessa ennen näkemättömän rakennemuutoksen kouriin teknologiateollisuuden yritysten irtisanoessa tuhansia huippuosaajia. Oulussa ei kuitenkaan lyöty hanskoja tiskiinkin, vaan osaajista haluttiin pitää yhteisellä strategialla kiinni kaikin keinoin. Nyt Oulussa mietitään kuumeisesti, mistä saadaan yrityksiin riittävästi osaavia tekijöitä.

Se alkoi vuonna 2009. Nokia irtisanoi Oulussa 200 työntekijää – ja se oli vasta alkua. Seuraavina vuosina Oulun seudulla nähtiin ennennäkemätön irtisanomisten aalto tieto- ja viestintäteknologian eli ICT-alan suur yritysten vähentäessä väkeä ja lakkauttaessa toimintojaan.

Raskain isku koettiin vuonna 2014, kun Nokian matkapuhelintoiminnat ostanut Microsoft ja puolijohdepiirejä valmistava Broadcom Corporation osoittivat ovea yhteensä tuhannelle työntekijälle. Kaikkiaan Oulusta hävisi vuosina 2009–2014 noin 3 500 ICT-alan työpaikkaa. Kortistot täyttyivät huippukoulutetuista ihmisistä.

Jos Oulussa oli koko 2000-luvun ajan iloittu teknologiateollisuuden kasvuhuumasta, 2010-luvulla pudottiin valosta varjoihin. Oulun kaupungissa mietittiin otsasuonet sykkien miten sieltä päästäisiin pois.

Tilanne oli haastava. Nokian imussa kaupungin yhteisöverotulot olivat 2000-luvun lopulla parhaimmillaan 75 miljoonaa euroa. Viidessä vuodessa niistä katosi kaksi kolmasosaa. Rajusti kasvanut työttömyys lisäsi tuntuvasti kaupungin sosiaali- ja terveysmenoja. Samaan aikaan kaupungin piti suoriutua kuntaliitoksesta, kun Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo ja Yli-Ii liittyivät Ouluun.

NOPEAA REAGINTIA RAKENNEMUUTOKSEEN

Teknolוגiateollisuuden raju rakennemuutos ei kuitenkaan iskenyt Oulun kaupunkia kanveesiin. Kaupungin kassa oli hyvässä kunnossa pitkän nousukauden jäljiltä ja velkaa oli vain vähän. Palveluja ei tarvinnut läheteä ajamaan alas samoin tein. Oulun kaupungin strategia vuosille 2013–2020 tehtiin varmistamaan kuntaliitoksen onnistuminen, teollisuuden rakennemuutos oli siinä vielä vähemmällä huomiolla.

Kaupunki kuitenkin reagoi nopeasti talouden tapahtumiin. Oulun seutua varten perustettiin vuonna 2010 Business Oulu, johon yhdistettiin erillään seutukunnalla toimivat työllisyyttä ja elinkeinoja edistävät organisaatiot. Samana vuonna aloitettiin Nokian luovuttamiin patenteihin ja innovaatioihin nojautuva Innovation Mill -ohjelma tukemaan alueen työllisyyttä ja yritystoimintaa sekä Terva-ryhmä koordinoimaan rakennemuutoksen vastatoimia.

Irtisanomisten kiihtyessä Oulun seutukunta hakeutui vuonna 2012 äkillisen rakennemuutoksen alueeksi. Se toi valtiolta ja EU:lta 36 miljoonaa euroa uuden nousun rakentamiseen. Samana vuonna perustetun Nothern Startup Fundin kautta päästiin tukemaan aloittelevia yrityksiä.

– Olihan se tilanne pahimmillaan hurja. Hetken aikaa tuntui, että jääkö tehtäväksemme vain valojen sammuttaminen. Nopeasti tahtotila muuttui taistelevaksi. Oulussa on aina ollut sellainen henki, että tilanne katsotaan ja sitten käydään töihin sen korjaamiseksi. Tärkeää oli ymmärtää, että työtä vaille jääneet osaajat on saatava pysymään Oulun seudulla kaikin keinoin, kertoo Oulun kaupungin talousjohtaja **Jukka Weisell**.

Nyt Weisell voi tarkastella takavuosien kurimusta helpottunein mielin. Tieto- ja viestintäteknologia työllistää Oulun seudulla enemmän ihmisiä kuin vuosikymmen sitten. Muutaman suuryrityksen sijaan kenttä koostuu suuresta joukosta pieniä ja keskisuuria alan yrityksiä.

– Voi sanoa, että kaikki munat eivät ole samassa korissa. Siinä mielessä tilanne on terveempi kuin ennen. Yhteisöve-rotuotoissa olemme vielä kaukana huippuajoista, sillä uudet yritykset käyttävät voittonsa kasvuun ja investointeihin. Oulun työllisyystilanne on kuitenkin parantunut huomattavasti, mikä näkyy positiivisesti kuntataloudessa. Hyvinvointi vähentää pahoinvointia ja siitä koituvia moninaisia kuluja. Oulun konserni-velka asukasta kohden on nyt alle 4000 euroa, mitä voi pitää terveenä tilanteena, sanoo Weisell.

VETO- JA PITOVOIMAA

Oulun kaupungin uusi vuosille 2020–2026 ulottuva strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa keväällä 2018. Siitä pais-taa läpi optimismi. Strategiassa Oulusta halutaan tehdä veto- ja pitovoimainen kaupunki.

– Haemme kasvua ja haluamme myös saada ihmiset pysy-mään ja viihtymään Oulussa, kiteyttää Weisell.

Strategia on syntynyt eri osapuolten jatkuvan vuoropuhelun tuloksena.

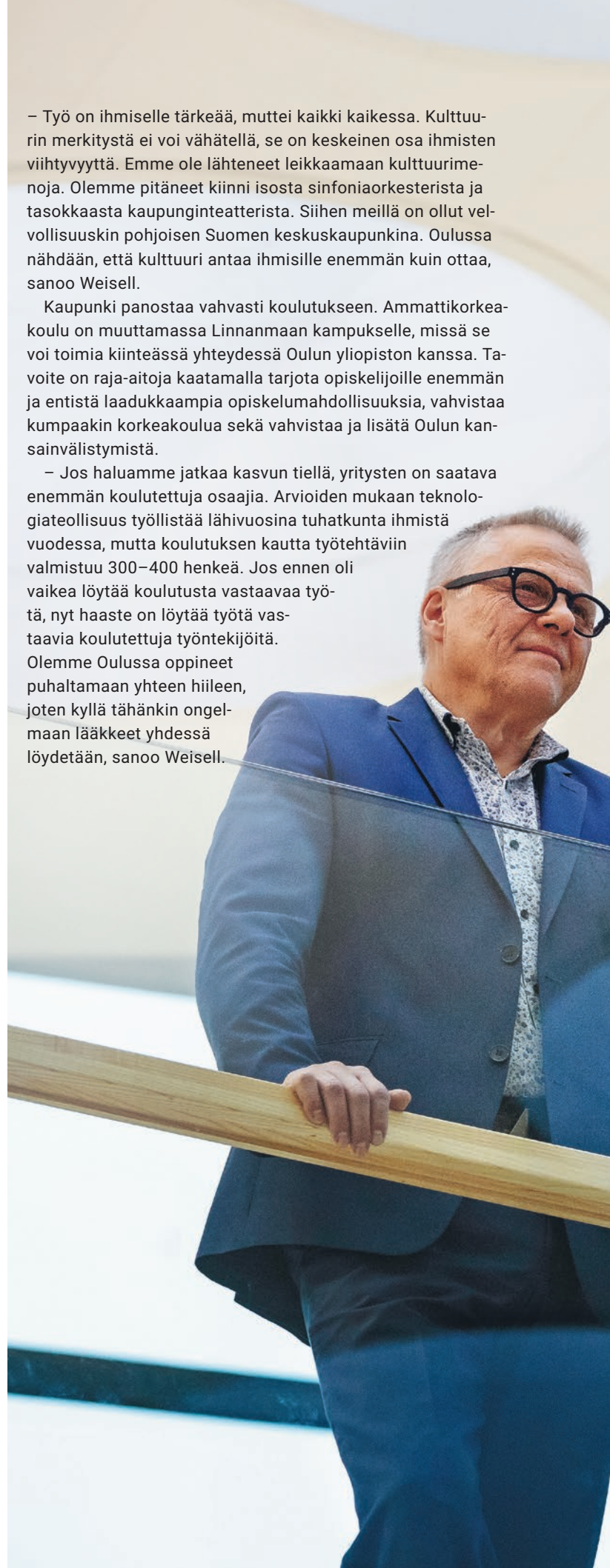
– Emme miettineet eri strategioita, joista sopivin valitaan. Tärkeämpää oli asioiden priorisointi, minkä mukaan mentiin aina eteenpäin. Uutta strategiaa voi pitää orgaanisen kehityk-sen tuloksena, Weisell kertoo.

Oulu profiloituu uudessa strategiassa kulttuurikaupunkina.

– Työ on ihmiselle tärkeää, muttei kaikki kaikessa. Kulttuurin merkitystä ei voi vähätellä, se on keskeinen osa ihmisten viihtyvyyttä. Emme ole lähteneet leikkaamaan kulttuurime-noja. Olemme pitäneet kiinni isosta sinfoniaorkesterista ja tasokkaasta kaupunginteatterista. Siihen meillä on ollut vel-vollisuuskin pohjoisen Suomen keskuskaupunkina. Oulussa nähdään, että kulttuuri antaa ihmisille enemmän kuin ottaa, sanoo Weisell.

Kaupunki panostaa vahvasti koulutukseen. Ammattikorkea-koulu on muuttamassa Linnanmaan kampukselle, missä se voi toimia kiinteässä yhteydessä Oulun yliopiston kanssa. Ta-voite on raja-aitoja kaatamalla tarjota opiskelijoille enemmän ja entistä laadukkaampia opiskelumahdollisuuksia, vahvistaa kumpaakin korkeakoulua sekä vahvistaa ja lisää Oulun kan-sainvälistymistä.

– Jos haluamme jatkaa kasvun tiellä, yritysten on saatava enemmän koulutettuja osaajia. Arvioiden mukaan teknolo-giateollisuus työllistää lähivuosina tuhatkunta ihmistä vuodessa, mutta koulutuksen kautta työtehtäviin valmistuu 300–400 henkeä. Jos ennen oli vaikea löytää koulutusta vastaavaa työ-tä, nyt haaste on löytää työtä vas-taavia koulutettuja työntekijöitä. Olemme Oulussa oppineet puhaltamaan yhteen hiileen, joten kyllä tähänkin ongel-maan lääkkeet yhdessä löydetään, sanoo Weisell.

Oulun menestyksen avaimet ovat jatkossa langattomassa teknologiassa, terveys- ja hyvinvointiteknologiassa, biotaloudessa sekä kestävän kehityksen teknologiassa.

Riskejä ei pidä pelätä

Nokian, Microsoftin ja monen muun teknologiayrityksen massairtisanomiset 2010-luvun alussa johtivat Oulussa "luovaan tuhoon" tuhansien huippuosaajien menettäessä työpaikkansa. Vanhan raunioista on kasvanut uusi, kansainvälinen ja monipuolinen yrityscenttä. Oulun elinkeinopolitiikan toteutuksesta vastaavan Business Oulun johtaja **Juha Ala-Mursulan** seuraavana tehtävänä on löytää Suomesta rahoitusta, joka nostaa oululaiset kasvuyritykset seuraavalla tasolle.

– Oulussa on edetty viidessä vuodessa rajusta rakennemuutoksesta vahvasti kasvavaan yritystoimintaan. Business Oulu on pystynyt auttamaan yrityksiä alkuun, mutta nyt tarvittaisiin riskirahoitusta seuraavan kehitysvaiheen toteuttamiseen. Jos rahoitusta ei kotimaasta löydy, yritykset etsivät sitä ulkomailta, ja silloin myös omistus ja suuri osa kasvun hedelmistä karkaavat Suomesta, toki palkkatulot jäävät tänne. Minusta suomalaisten institutionaalisten investoijien pitäisi sijoittaa enemmän betonin sijasta korkean teknologian kasvuyrityksiin, sanoo Ala-Mursula.

Myrskyn merkkien ilmestyessä talouden taivaalle Oulussa tehtiin vuonna 2010 strategiatyö, johon osallistui noin 250 henkeä hallinnosta, elinkeinoelämästä, tutkimuksesta ja koulutuksesta.

– Kaikki avainalueet olivat työssä edustettuina. Strategiaan kirjattiin kaikessa lyhykäisyydessään se, mitä Oulun seutu tarvitsee selviytyäkseen muutoksista. Suuri kiitos työn onnistumisesta kuuluu yritysten ja rahalaitosten johtajille, jotka antoivat siihen ison panoksen. Strategian avulla on päästy ratkomaan ongelmia niin lyhyellä, keskipitkällä kuin pitkällä aikavälillä. Rankasta rakennemuutoksesta ja uhkana olevasta mittavasta aivovuodosta selvittiin, kun kaikilla oli yhteinen näkemys suunnasta, Ala-Mursula kiittelee.

Ala-Mursula näkee Oulun puolta Suomea edustavana kehityskeskukseksi, jossa ei pelätä myös epäonnistua.

– Ilman riskejä ei tule voittoja. Siksi epäonnistumiset pitää hyväksyä. Tietenkin riskinoton on oltava hallittua. Oulussa on tajuttu, että yhteistyö vie kaikkia eteenpäin ja epäonnistumisessakin voi olla menestyksen siemen.

Oulun menestyksen avaimet ovat jatkossa langattomassa teknologiassa, terveys- ja hyvinvointiteknologiassa, biotaloudessa sekä kestävän kehityksen teknologiassa.

– Näen Oulun kymmenen vuoden päästä 240 000 asukkaan turvallisen huipputeknologiaa tuottavana ekologisenä kaupunkina, jossa ihmisillä on kiinnostavat työt, vireä vapaa-aika, laadukkaat ja edulliset asunnot sekä luonto lähellä. Ne ovat ominaisuuksia, jotka vetävät myös kansainvälisiä osaajia muuttamaan Ouluun, pohtii Ala-Mursula.

Toimiva vesihuolto tukee elinvoimaa

Puhdas hanavesi on suomalaisille ylpeyden aihe. Vesihuoltoverkostomme ovat kuitenkin rapistumassa, ja saneerauksia olisi tärkeä saada käyntiin. Korjausinvestointien toteuttamisen edellytyksiä pystytään usein parantamaan vesilaitosten rakenteellisilla uudelleenjärjestelyillä. Inspira on tehnyt kuntien kanssa selvityksiä vesilaitosten taloudellisesta tilasta sekä avustanut rakennejärjestelyiden toteuttamisessa.

TEKSTI: **Hannele Borra** | KUVAT: **iStock**

Vesihuoltoverkoston kuntoon on alettu kiinnittää viime vuosina entistä enemmän huomiota ja hiljattain valmistui myös maa- ja metsätalousministeriön teettämä selvitys vesihuoltoverkoston tilasta.

Selvityksen mukaan vesihuollon toimintavarmuuden turvaaminen edellyttää nykyistä parempaa tietoa vesi- ja viemäriverkoston kunnosta sekä verkostojen suunnitelmallista kunnossapitoa ja korjaamista. Erityisesti haja-asutusalueilla sijaitsevilla sadoilla pienillä laitoksilla on selvityksen mukaan usein epäselvä kuva vesihuoltoverkoston kunnosta ja riittämättömät resurssit tarpeellisten korjaustoimien toteuttamiseen.

- Pieniä vesiosuuskuntia on perustettu haja-asutusalueille aikanaan myös tal-kooperusteella. Uusi sukupolvi ei välttämättä ole kiinnostunut talkootöistä, ja osuuskuntien tehtävien hoitoon joudutaan pohtimaan uusia ratkaisuja, Inspiran toimitusjohtaja **Anssi Wright** pohtii.

Puhtaan veden saatavuudesta ja jäteveden viemäroinnistä vastaa Suomessa noin 1 500 vesihuoltolaitosta. Laitoksista noin 1 000 on vesiosuuskuntia ja loput kunnan omistamia vesilaitoksia. Vesilaitostoiminnan järjestämisessä on suuria kuntakohtaisia eroja.

KORJAUSVELKA KASVUSSA

Vesihuoltoverkoston korjausvelka kasvaa kovaa vauhtia. Vuosittain vesijohto- ja viemäriverkostoa saneerataan noin 900 kilometriä vuodessa. Tarve olisi kuitenkin jopa kolminkertainen. SYKEN ylläpitämään vesihuollon VEETI-tietojärjestelmään tallennettujen tietojen perusteella arviolta noin kuusi prosenttia (6 000 km) vesijohtoverkostosta on jo erittäin huonossa kunnossa.

- Korjausvelan kasvun syy on selvä – investointeja ei ole syystä tai

toisesta tehty tarvittavaan tahtiin, Inspiran apulaisjohtaja **Tutta Penttinmikko** sanoo.

Yksi syy investointihaluttomuuteen saattaa olla käyttömaksujen alhaisuus.

- Erityisesti vesiosuuskunnissa verkoston rakentamiskuluilla saattaa olla pitkä poistoaika ja pääomakulut on ehkä alimitoitettu. Käyttömaksuilla pystytään kattamaan vain puhtaan veden osto ja jäteveden puhdistus. Lain mukaan vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen pitäisi kuitenkin olla sellaisella tasolla, että niillä voidaan pitkällä aikavälillä kattaa vesihuoltolaitoksen jatkuvien kustannuksen lisäksi uus- ja korjausinvestoinnit, Penttinmikko jatkaa.

TALOUS JA RISKIT HALTUUN

Vesihuoltolaitoksessa saatetaan tunnistaa korjausinvestointien tarve, mutta investointien toteuttamiseen ei aina tahdo löytyä riittäviä resursseja. Toiminnan rakenteellisilla uudistuksilla voidaan luoda paremmat edellytykset investointien toteuttamiselle.

Kunnan olisi hyvä tarkastella vesilaitoksen organisointimuotoa – palvelisiko osakeyhtiömuoto paremmin sen toimintaa? Osakeyhtiössä tulot ja kulut ovat läpinäkyvämpiä kuin liikelaitoksessa, ja tällöin taloudellista tilaa on helpompi seurata. Lisäksi osakeyhtiöllä on oma investointibudjetti, mikä helpottaa saneerausten suunnittelua. Inspira onkin tehnyt kunnille selvityksiä vesilaitosten yhtiöittämisestä sekä vesiosuuskuntien uudelleenorganisoinneista.

Lisäksi kunnille on tehty kartoituksia vesiosuuskuntien tilanteesta takausvastuiden näkökulmasta. Näissä selvityksissä on tarkasteltu, kuinka todennäköistä vastuiden realisoituminen olisi.

- Pelkästään tilinpäätöksiä tutkimalla vesiosuuskunnan taloudellisesta tilanteesta voi olla vaikea saada oikeaa kuvaa. Osuuskuntien käytännöt ovat hyvin kirjavia, esimerkiksi saamiset liittymän haltijoilta voivat puuttua kokonaan taseesta. Tämä saattaa antaa kuvan, että osuuskunta on velkainen, Penttinmikko kertoo.

Sen lisäksi että Inspira on selvityksissä ottanut kantaa osuuskunnan tulokseen ja taseeseen, se on selvittänyt jatkuvuutta ja riskienhallintaa. Kunnille on myös tehty toimialuerajojen selkiyttämiseen tähtäviä selvityksiä. Vesihuoltoverkosto on saattanut vuosikymmenten saatossa muuttua runsaastikin.

- Olemme tarkastelleet, mikä vesihuoltolain näkökulmasta on mahdollista. Lain mukaanhan asiakkaita ei voida liittää toiseen vesiosuuskuntaan tai laitokseen ilman, että luovuttava osapuoli eli toinen vesihuoltolaitos tähän suostuu. Lisäksi olemme selvittäneet, mitä taloudellisia vaikutuksia ja kompensatiovaihtoehtoja aluerajojen siistimisellä voisi olla.

Vesiosuuskunnat toimivat usein hyvin itsenäisesti ja yhteydet kuntaan saattavat olla vähäiset. Wright ja Penttinmikko suosittelevatkin kuntia selvittämään alueidensa vesihuoltolaitosten toimintaedellytyksiä.

- On tärkeää kartoittaa oman alueen vesihuoltolaitosten tilanne. Vasta tämän jälkeen voi miettiä tarvetta ja vaihtoehtoja esimerkiksi uudelleenorganisoinnille ja saneerauksille. Toimiva vesihuolto on elintärkeä osa kunnan infrastruktuuria ja sen kunnosta huolehtimisella ylläpidetään osaltaan kunnan elinvoimaa.

Lisätietoa:

Maa- ja metsätalousministeriö: mmm.fi/vesi/vesihuolto
Vesilaitosyhdistys: vvy.fi

Lahden ympäristösatsaukset

luovat perustaa kestävälle kasvulle

TEKSTI: **Soili Helminen** | KUVA: **Sami Lamberg**

Miten Lahden kaupungilla menee?

Lahdessa on tapahtunut paljon positiivisia asioita. Uusi strategia suuntaa kaupungin tekemistä entistä enemmän kasvuun, haastaa meitä tekemään kunnon kasvuloikan.

Talouden lähtökohdat ovat monin tavoin hyvät. Kaupungin väkiluku on nousussa ja muutenkin yleinen kiinnostus Lahtea kohtaan kasvaa. Nopeat liikenneyhteydet alkavat vaikuttaa ja kaupungin isot yleisötapahtumat vetävät hyvin.

Lahden ja Nastolan kuntaliitos astui voimaan 2016 alusta. Liitokseen ei ole liittynyt suurta dramatiikkaa. Kouluverkosto on puhuttanut, mutta toteutetut ratkaisut olisi pitänyt tehdä ilman kuntaliitostakin. Pelättyä ylimiehitystäkään ei ole syntynyt, vaan kaupungin henkilöstön määrää on saatu sopeutettua eläköitymisen ja normaalin vaihtuvuuden keinoin.

KUKA?

Mika Mäkinen

- Työ: Konsernipalvelujohtaja
- Koulutus: KTM
- Syntynyt: Turussa vuonna 1963
- Asuu: Lahdessa

Mitä uutta kaupungissa tapahtuu?

Lahdesta on tullut yliopistokaupunki: LUT-yliopisto muuttaa vuodenvaihteessa nimensäkin Lappeenrannan–Lahden teknilliseksi yliopistoksi. Kaupunki on pitkäjänteisesti panostanut opiskelumahdollisuuksiin ja yhteistyöhön, ja yliopiston kannalta kiinnostavaa Lahdessa olikin se, että meillä elinkeinoelämä on ihan korkeakoulutoiminnan iholla.

Opiskelijoiden kiinnostus tulla opiskelemaan Lahteen on ollut odotettua parempaa ja opiskelupaikan saaminen on ollut vaikeaa. Lahdessa on selvästi ollut tilausta yliopisto-opiskelulle, sillä opiskelijoiden sisäänpääsyprosentti on kymmenen tienoilla. Yliopisto onkin selvittänyt aloituspaikkojen määrän lisäämistä Lahteen.

Minkä toivoisit olevan ensimmäinen mielikuva, joka Lahden kaupunkiin liitetään ja miksi?

Haluaisin että Lahti mielletään ympäristökaupungiksi, jossa tapahtuu. Olemme nyt hakemassa kolmatta kertaa peräkkäin Euroopan vihreän pääkaupungin statusta. Aiempina vuosina olemme päässeet finaaliin, ja uskon, että ensi kerralla voitamme. Se merkitsisi vihreän pääkaupungin asemaa vuodelle 2021.

Lahtelaisuuteen liittyy vahvasti ympäristötietoisuus. Meillä on näyttöjä merkittävistä ympäristöteoista kuten Vesijärven puhdistamisesta. Lahdessa ympäristöpainotukset eivät ole vain kaupungin johdon päätöksiä, vaan myös kaupunkilaisten omaa aktiivista tekemistä.

Päätynyt kesä oli erinomaisen hyvä esimerkki Lahden vetoavasta ja toimivuudesta tapahtumapaikkana.

Cheekin uran päätöskonsertit ja Lahti-Hollolan Jukolan viesti olivat onnistuneita esimerkkejä isoista ja keskenään hyvin erilaisista massatapahtumista. Ironman-triathlonkisat istuivat yllättävän hienosti kaupunkiympäristöön: uinnille, pyöräilylle ja puolimaratonille löytyi toimivat reitit aivan kaupungin keskustasta.

Mihin Lahteen liittyvästä käsityksestä haluaisit päästä eroon?

Lahtea tituleerataan edelleen joskus Suomen Chicagoksi. 70–80-luvulla syntynyt mielikuva kylmästä bisnesitystä ei vastaa lainkaan todellisuutta. Lahdessa on tehty iso käänös ja panokset on suunnattu ympäristökaupungin vahvistamiseen.

Suomessa ei useinkaan ymmärretä, että meillä on käsissämme ratkaisun avaimet, jotka kiinnostavat globaalisti. Me puhumme mielellämme teknisistä innovaatioista, mutta ympäristöön liittyvät ratkaisut yhdistävät talouskasvun ja kestävä kehityksen. Tämä on vaikkapa Kiinassa hyvin relevanttia osaa: sielläkin on havahduttu siihen, että maapallon resurssit loppuvat. Lahti on elävä esimerkki, kaupungin kokoinen laboratorio siitä miten ympäristöosaamiseen satsaamalla voidaan kasvaa kestäväällä tavalla.

*Lahden kaupungin konsernipalvelujohtaja
Mika Mäkinen uskoo, että Lahden
vetovoima ja kasvu rakentuvat
ympäristöosaamiseen.*

Mitkä kolme tekijää ratkaisevat Lahden kehityksen lähivuosina ja -vuosikymmeninä?

- 1 Asuinympäristön viihtyisyyden ja älykkyyden kehittäminen. Meidän on tarjottava ympäristö, jossa ihmiset haluavat asua, ja toimivuus on iso osa vetovoimaa. Kaupungistumistrendin myötä yhä suurempi osa suomalaisista asuu kaupungeissa, mutta 2030-luvulla kaupungit tulevat olemaan perusratkaisuiltaan hyvin erilaisia kuin nyt. Liikkuminen ei voi jatkossa rakentua yksityisautoilun varaan.
- 2 Korkeatasoisen ja monipuolisen koulutustarjonnan kehittäminen.
- 3 Yhteistyö elinkeinoelämän ja muiden alueen toimijoiden kesken sekä yleinen yritysmyönteisyys. Yritysten määrä suhteessa asukaslukuun on jo nyt Päijät-Hämeen alueella suurin Suomessa.

Mitä kaikkea olet tehnyt työurallasi?

Suoritin ekonomin tutkinnon Turun kaupunkorinkeakoulussa ja valmistuin KTM:ksi. Valmistumisen jälkeen työskentelin kymmenisen vuotta Turun kaupungin palveluksessa, pääasiassa erilaisissa taloushallinnon ja erityisesti rahoituksen tehtävissä. Sen jälkeen olin mukana perustamassa rahastoyhtiötä. Lahden kaupungin palvelukseen siirryin 1999.

Mikä on henkilökohtainen suhteesi Lahteen?

Olen syntyperäinen turkulainen. Minulla on vene Turun saaristossa ja vierailen myös perhesystä edelleen paljon Turussa. Olemme kuitenkin perheen kanssa viihtyneet Lahdessa hyvin. Lahti on huikean hieno asuinpaikka, koska täällä on kaikki ison kaupungin palvelut mutta luontoympäristö on läsnä. Kaupungin sijainti on todella keskeinen: kesänopeusrajoituksilla noin puolet suomalaisista asuu tunnin ajomatkan päässä Lahdesta.

Minkä kirjan luit viimeksi?

Jossain vaiheessa luin useita romaaneja viikossa, nykyisin ehdin lukea vähemmän. Veneily on lähellä sydäntäni, ja siksi minulle tärkeä kirja on **Joshua Slocumin Yksinpurjehdus maapallon ympäri**. Se oli kulttiteos joka piti lukea.

Kenet kollegasi haluaisit nähdä haastateltavana seuraavassa Huomisen tekijöissä?

Seuraava haastateltava voisi olla Jyväskylän talousjohtaja **Ari Hirvensalo**, joka on minun laillani intohimoinen purjehtija.

Asumisen tukeminen ei ole koskaan vain numeroita

Mari Vaattovaara

Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen professori
ARAn johtokunnan varapuheenjohtajaa

Kimmo Rönkä
Tulevaisuuden asumisen asiantuntija

Huomisen tekijät purki kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon kohdistuneen kritiikin neljään väitteeseen. Asiantuntijoiden mukaan kohtuuhintainen asuntotuotanto ei yksin ratkaise kaikkia asumisen haasteita, mutta sen hyötyjä on vaikea korvata muilla keinoilla.

TEKSTI: **Kaisa Saario** KUVAT: **Ilmari Fabrizius, Ayman Hussein, Sanna Liimatainen ja Sami Lamberg**

Juha Kaakinen
Y-Säätiön toimitusjohtaja

– *Minulla nousee verenpaine.*

Haastattelua on kulunut vasta muutama minuutti, kun Y-Säätiön toimitusjohtaja **Juha Kaakinen** turhautuu. Syy ovat paljon julkisuutta saaneet taloustieteelliset tutkimukset ja kannanotot, jotka käsittelevät kohtuuhintaista asuntotuotantoa. Esimerkiksi VATTin tutkijat ovat todenneet kohtuuhintaisen asuntotuotannon olevan asumistukea näkymättömämpi tulonsiirto, joka voi asettaa pienituloisimmat eriarvoiseen asemaan sen mukaan, kuka sattuu saamaan kohtuuhintaisen asunnon ja kuka ei.

Kaakinen ei sinänsä väitä, että taloustutkijat olisivat väärässä. Kyse on näkökulmasta ja siitä, mahtuuko siihen teorian lisäksi käytäntö.

– Jos asioita tarkastellaan puhtaasti ekonomistisen teorian pohjalta, eihän haarukkaan osu kaikkia asioita, joilla on merkitystä kokonaisuuden kannalta, Kaakinen sanoo.

Onko näin? Huomisen tekijät pysyi Kaakista, tulevaisuuden asumisen asiantuntijaa **Kimmo Rönkä**, Kuntarahoituksen osastonjohtajaa **Sari Sistosta** ja Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen professoria ja ARAn johtokunnan varapuheenjohtajaa **Mari Vaattovaaraa** vastamaan kohtuuhintaista asuntotuotantoa koskeviin väitteisiin.

1. Keskustelua asumisen tukemisesta vaikeuttaa se, että kohtuuhintaisen asuntotuotannon hintalappu on näkymätön. Markkinahintaa alhaisempi vuokratulo ei näy julkisen sektorin menona.

Vaattovaaran mielestä asia ei ole näin yksioikoinen. Asuntomarkkinoilla vaikuttaa monenlaisia tukia, esimerkiksi käynnistys- ja korjausavustuksia, hän sanoo.

– Minusta asumisen hintaa voisi pyrkiä avaamaan sekä sosiaalisen että kovan rahan asuntotuotannon osalta.

Y-Säätiön Kaakinen korostaa, että valtion takaus on ainoa "tosiasiallinen" tuki kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa. Hän muistuttaa asumistuen noin kahden miljardin euron vuosittaisista kustannuksista.

– Sosiaalisessa asuntotuotannossa päästään huomattavasti suurempaan enakoitavuuteen sekä siinä, paljonko tuki valtion kannalta käytännössä kokonaisuudessaan on, että asukkaiden kannalta.

Kaakinen uskoo, että jos kohtuuhintainen asuntotuotanto lopetettaisiin, asuntojen hinnat nousisivat suhteessa enemmän, mikä tarkoittaisi entisestään kasvavaa asumistukipottia.

– En näe mitään edes yhteiskuntataloudellista syytä siihen, että järjestelmäämme muutettaisiin vielä enemmän asumistukipainotteiseksi.

Sari Sistonen
Kuntarahoituksen osastonjohtaja

Myös Sistonen korostaa kokonais kustannusten kehitystä.

- Kun vuokra on itsessään jo halvempi, se pienentää kokonaisasumistuen määrää, hän sanoo.
- Korkotaso on niin alhaisella tasolla, että korkotukikaaan ei ole piilokustannus siellä, koska asiakas maksaa markkinakor-koa.

Röngän mielestä koko lähestymistapa on vanhentunut ter- mejä myöten. Hän puhuisi mieluummin yhteiskunnallisesta kuin sosiaalisesta asuntotuotannosta ja elämisestä eikä asu- misesta. Asuminen ei ole koskaan vain numeroita ja siihen liittyy myös arvoja, jotka ovat kaupunkitaloustieteen vastaisia, hän perustelee.

Röngkä ottaa esimerkiksi asunnon koon: jos kaupunkia ra- kennettaisiin ja siellä eletäisiin vain sen mukaan, mikä on taloudellisesti tehokkainta, ihmiset pystyisivät ehkä asumaan noin kahdeksan neliön "kopeissa".

- Mutta eihän meidän yhteiskuntamme toimi niin. Meillä on arvoja ja tavoitteita, joista yksi on se, että ihmiset voivat hyvin ja heillä on oikeus väljään asumiseen.

2. Asumistuki on kohtuuhintaista asuntotuotantoa reilumpi tukimuoto, koska kaikki saavat sitä selkeiden kriteerien mukaan tasapuolisesti.

Kuntarahoituksen Sistonen painottaa, että tulotaso on tärkeä kriteeri myös kohtuuhintaisissa asunnois- sa. Hänestä on vain hyvä, että kohtuuhintaisten asuntojen myöntämisessä on mahdollista pureutua myös yksilön asunnon tarpeeseen ja sen kiireelli- syyteen.

Helsingin yliopiston Vaattovaaran mielestä yh- denvertaisuus on niin ikään tärkeä näkökulma, mutta kun puhutaan asumisesta, hän ei usko, että tukien täydellinen tasajako johtaa yh- denvertaisuuteen.

- Ovatko ihmiset yhdenvertaisia, jos kaikki saavat satasen? Vai onko niin, että hyvinvointiyhteiskunnan pitää mää- rittää rajoja ja käyttää monenlaisia kei- noja, ettei esimerkiksi asumisen osalta mikään väestöryhmä jää ulkopuolelle?

Y-Säätiön Kaakinen on samoilla lin- joilla. Hänestä asumistuen ongelma on kasvottomuus: se ei tunnista ihmisiä ja näiden tilanteita yksilötasolla. Yksityinen vuokranantaja valitsee vuokralaisensa ensisijaisesti vuokralaisen maksukyvyyn mukaan, ja esimerkiksi luottotietonsa menettäneen ja joidenkin maahan- muuttajaryhmien voi olla vaikea saada asunto vapailta markkinoilta.

- Kohtuuhintaisella asumisella on isoja sosiaalipoliittisia sekä hyvin- vointiin ja terveyteen liittyviä vaiku-

tuksia, minkä takia se on syytä pitää tietyllä tasolla.

Kaakinen nostaa esimerkiksi Irlannin, jossa katuasunnot- tomuus on lisääntynyt sen jälkeen, kun sosiaalinen asunto- tuotanto on vähentynyt.

- Se on kauhean hieno teoria, mutta missään maassa markkinat eivät ole hoitaneet sitä, että vuokra-asuminen olisi markkinaehtoisesti kohtuuhintaista.

Kaakinen ja Röngkä korostavat kumpikin, että kysyntätuen ongelma on myös sen valuminen vuokriin ja asuntosijoittami- seen. Röngän mielestä kohtuuhintaisten asuntojen tuotannol- la on lisäksi tärkeä tehtävä tehdä vuokra-asumisesta ylipää- tään houkuttelevampaa.

Hän näkee asian näin: vuokra-asumisen kalleus kannustaa omistusasumiseen, joka taas sitoo ihmisten varallisuutta seiniin. Se sopii joillekin, mutta ei kaikille. Asunnossa kiinni olevat eurot ovat pois jostain muusta, ja esimerkiksi kynnys ryhtyä yrittäjäksi nousee.

- Edullinen vuokra-asuminen on loistava tapa saada Suo- meen enemmän yrittäjiä, Röngkä sanoo.

- Toinen tekijä on liikkuvuus: jos on omistusasunto, kyllä se on aika vaivalloista lähteä muualle töihin.

3. Panostukset kohtuuhintaiseen asumiseen eivät ole ratkaisu siihen, että etenkin pääkaupunkiseudulla asuminen on kallista, koska kaavoitus rajoittaa rakentamista.

Vaattovaaran mielestä kohtuuhintainen asuntotuotanto ei ole ainoa ratkaisu, eikä sen pidäkään olla. Monimuotoisessa kaupungissa on hänestä hyvä olla paljon ja erilaisia asuntoja, myös arvokkaita ja yleviä.

Kaavoituksen ja sääntelyn oikeaa tasoa on Vaattovaaran mukaan syytä pohtia, mut- ta on myös muita pullonkauloja, kuten osaavien rakennustyöntekijöiden saa- tavuus ja asuntomarkkinoiden suur- ten toimijoiden "harvainvalta".

Kaakinen on täysin samaa mieltä siitä, että asuntoja on liian vähän.

- Mutta kohtuuhintaisen asumi- sen tarve ei pelkästään täyty sillä, et- tä tehdään lisää asuntoja, hän sanoo. Se, että rakennetaan enemmän, ei

*Edullinen vuokra-
asuminen on loistava
tapa saada Suomeen
enemmän yrittäjiä,
Röngkä sanoo.*

siis Kaakisen mukaan ratkaise ongelmaa, jos ei pidetä huolta siitä, että rakennettavat uudet asunnot ovat kohtuuhintaisia.

Sistonen allekirjoittaa sen, että kunnilta ja kaupungeilta vaaditaan toimia kaavoituksen ja tonttien suhteen. Hän näkee, että asumisen tarpeita voitaisiin ennakoida paremmin pitkän tähtäimen suunnitelmilla, joissa otettaisiin laaja-alaisesti huomioon eri tekijät: väestöennusteet, työllisyystilanne, työvoiman saatavuusennusteet, kaavoittaminen ja niin edelleen.

– Ehdottomasti olen sitä mieltä, että suunnittelukauden pitäisi olla pidempi kuin vain hallituskausi.

Rönkä katsoo kaupunkiasumisen – tai siis kaupunkielämisen – kehitystä jälleen laajempaan teemaan kuin vain kustannuskysymyksenä. Hän puhuu korttelien "palveloinnista" eli siitä, millaisia mahdollisuuksia valtion tukemaan asuntotuotantoon kätkeytyy erilaisten yhteiskäyttötilojen ja -palvelujen muodossa.

Kaupungin vuokratiloihin voitaisiin sijoittaa esimerkiksi kuntosalit, hän visioi.

– On yhteiskunnallisesti vaikuttavaa, että ihmiset pitäisivät itsestään huolen. Kuntosalit voitaisiin palveloida niin, että myös korttelin omistusasumisasukkaat saisivat ne käyttöön.

4. Sosiaalisella asuntotuotannon yksi tavoite on ehkäistä segregatiota, mutta tässä ei ole täysin onnistuttu.

Kaakinen korostaa, että segregatio on Suomessa verrattain vähäistä. Hänen mielestään sen ehkäisemisessä tärkeintä on asuinalueiden moninaisuus.

– Jos tehdään vain bulkkituotantoon perustuva kerrostalo-lähiö ja sinne jokin kioski, eihän se ole miljöö, joka sosiaalisesti integroisi ihmisiä ja tarjoaisi mahdollisuuksia järkevään tekemiseen, mielekkääseen elämiseen ja kohtaamisiin, hän sanoo.

Sosiaalinen asuntotuotanto on kuitenkin Kaakisen mukaan ainoa toimiva keino edistää myös talokohtaista sekoittumista. Ja jos kohtuuhintainen asuntotuotanto ei ole vähentänyt segregatiota riittävästi, tämä johtuu Kaakisen mukaan siitä, että kohtuuhintaista asuntotuotantoa ei ole ollut riittävästi. Tällä hetkellä MAL-sopimusten tavoitetaso ARA-tuotannolle on 20 prosenttia, mutta rajoitusten vapautuminen vähentää todellista osuutta.

– Minun on vaikea nähdä, että sijoittajavetoisen, voittoa ta-

Mikä kohtuuhintainen asuntotuotanto?

Kohtuuhintaisella asumisella viitataan valtion tukemaan vuokra- ja asumisoikeusasuntojen tuotantoon, jonka rakennuttajat toimivat voittoa tavoittelemattomasti. Aasukkaiden maksama vuokra koostuu niistä suoranaista kuluista, jotka aiheutuvat kohteen rakentamisesta, ylläpidosta ja korjauksista. Valtio tukee kohtuuhintaista asuntorakentamista tarjoamalla kohteiden rahoitukseen korkotukea. Korkotukea voidaan myöntää ARAn yleishyödyllisiksi määrittellemille asuntotoimijoille ja -kohteille. Kuntarahoitus on Suomen suurin sosiaalisen asuntotuotannon rahoittaja.

voittelevan asuntotuotannon ja asuntosijoittamisen motiivina tai tavoitteena olisi mitenkään segregatiota ehkäisy.

Kuntarahoituksen Sistonen korostaa kaavoituksen merkitystä, mutta kun puhutaan rakentamisesta, sosiaalinen asuntotuotanto on hänestäkin paras keino lisätä sekoittumista ja vähentää segregatiota.

Rönkä kehuu Helsingin kaupungin asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakaamaa, joka määrittää valtion tuemalle vuokra-asuntotuotannolle, niin sanotulle välimuodon asuntotuotannolle ja vapaarahoitteiselle, sääntelemättömälle asuntotuotannolle omat osuutensa.

Rönkä kutsuu tätä termillä "Helsinki Mix" ja toivoo, että siitä luotaisiin kansainvälinen brändi, joka linkittäisi yhteiskunnallisen asumisen kestävä, tasa-arvoisen, toimivan ja hauskan kaupungin kehittämiseen.

Segregaation ehkäisemisen osalta hän palaa korttelien palvelointiin ja asumisen arvontuottoon, joka ei viittaa pelkästään euroihin.

– Pitää lähteä aina alueen omista resursseista. Raha ei ole kaikki, vaan jakamistaloudessa on myös esimerkiksi naapurirapua.

Vaattovaara taas näkee, että asuntopolitiikan mahdollisuudet vaikuttaa segregatioon ovat kaiken kaikkiaan rajalliset. Hallintamuotojakaumasta ja monipuolisuustavoitteista huolimatta näyttää, että segregatio lisääntyy.

– Pääsääntöisesti avaimet löytyvät yhteiskunnasta: koulu- ja työllisyyspolitiikasta.

Kiinteistöleasing

– kaikki kustannukset yhdelle sopimukselle

Kiinteistöleasing valitaan rahoitusmuodoksi usein silloin, kun leasingilla halutaan rahoittaa rakentamisesta aiheutuvien kustannuksen lisäksi myös purku- ja suunnittelukustannuksia. Missä vaiheessa kiinteistöleasingsopimukset kannattaa tehdä?

TEKSTI: **Hannele Borra**

KIINTEISTÖLEASINGIN PUITESOPIMUS

VOIDAAN TEHDÄ KUN:

- Hanesuunnitelma on valmis
- Investointipäätös on tehty
- Rahoitusmalli on päätetty
- Rahoituspäätös on tehty

Lopullinen kiinteistöleasingsopimus allekirjoitetaan puitesopimusmallissa aina urakkasopimusten allekirjoitusten yhteydessä.

KIINTEISTÖLEASINGSOPIMUS

VOIDAAN TEHDÄ KUN:

- Urakkasopimukseen liittyvät päätökset lainvoimaisia
- Maanvuokrasopimus lainvoimainen
- Rahoitusmalli on päätetty
- Rahoituspäätös on tehty

Yksi kiinteistöleasingin ja taselainen merkittävimmistä eroista on se, että leasingissa hyödyt ja kustannukset kulkevat käsi kädessä. Leasingvuokraa ei makseta rakentamisaikana, vaan leasingmaksuja maksetaan vasta rakennuksen valmistuttua. Myös kaikki suunnittelu- ja rakennusvaiheessa syntyneet korot maksetaan vasta, kun kohde otetaan käyttöön.

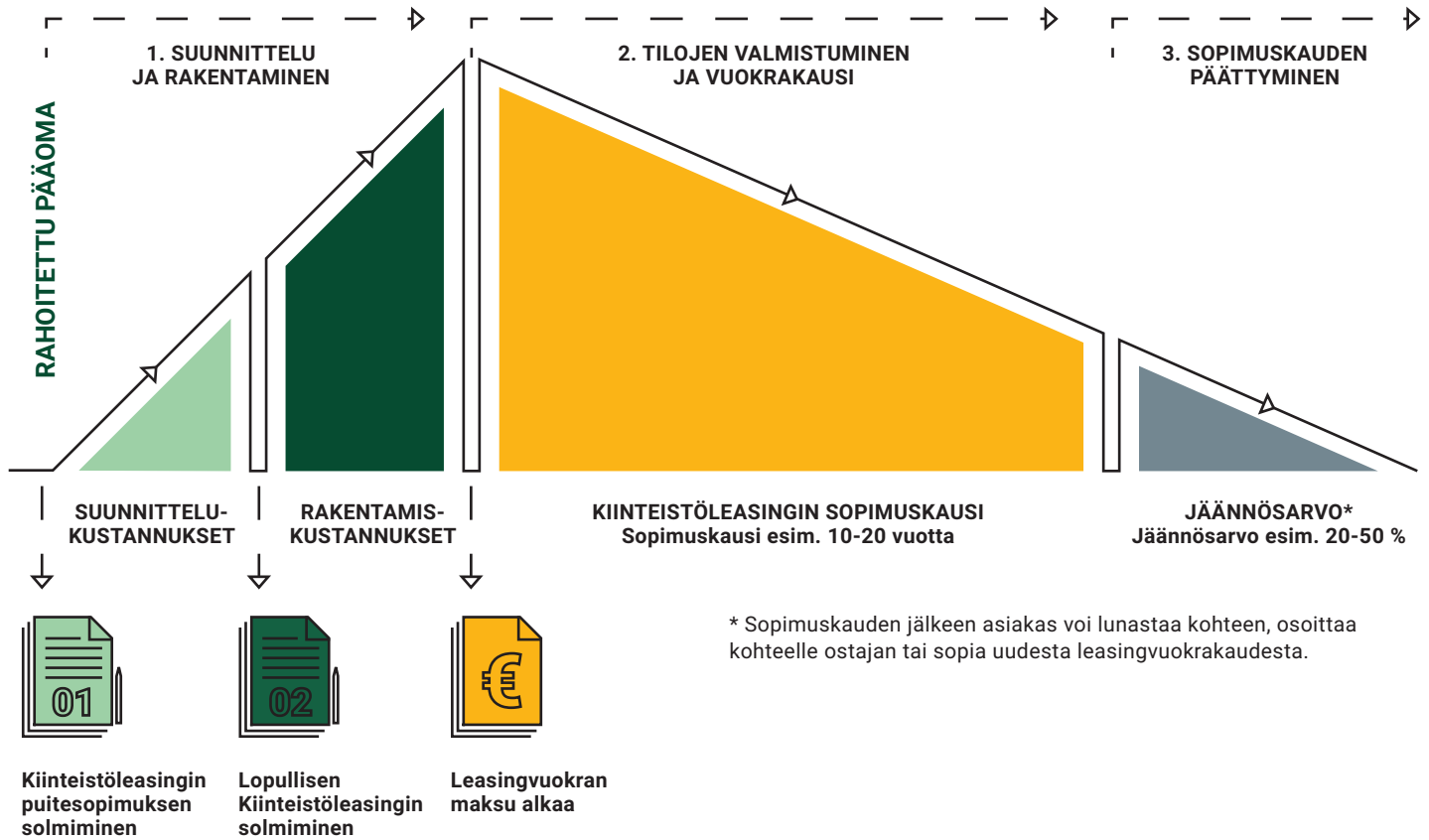
– Kiinteistöleasingin etu on myös se, että kaikki hankkeen kulut mukaan lukien purku-, suunnittelu- ja valvontakustannukset saadaan yhdelle sopimukselle. Näin esimerkiksi purkukustannukset eivät rasita yksittäistä tilikautta vaan ne saadaan jaksotettua jopa 20 vuodelle. Lisäksi kunnan sisäinen työ, esimerkiksi sisäisten vuokrien määrittelemineen helpottuu, kun kaikki kustannukset ovat yhdellä sopimuksella, Kuntarahoituksen leasingtuotteiden rahoituspäällikkö **Karl Lintukangas** kuvailee.

PUITESOPIMUS KATTAÄ ENNEN RAKENTAMISTA SYNTYNEET KULUT

Mikäli purku- ja suunnittelukustannukset halutaan leasingopimukselle, kannattaa solmia kiinteistöleasingin puitesopimus. Puitesopimuksen perusteella voidaan rahoittaa hankkeeseen liittyviä suunnitteluvaiheen kustannuksia eli kustannuksia, jotka syntyvät ennen rakentamisen aloittamista. Tällöin urakkaa ei ole vielä kilpailutettu eikä urakoitsijoita ole vielä valittu.

– Näin kaikki laskut saadaan suoraan leasingsopimuk-

Kiinteistöleasingin vaiheet

* Sopimuskauden jälkeen asiakas voi lunastaa kohteen, osoittaa kohteelle ostajan tai sopia uudesta leasingvuokrauksesta.

sen alle ja kunta säästyy neljän prosentin varainsiirtoveron kustannuksilta, Lintukangas kertoo.

Varainsiirtoverokustannus kuitenkin syntyy, mikäli asiakas maksaa ensiksi itse hankkeeseen liittyviä kuluja ja haluaa siirtää ne myöhemmässä vaiheessa kiinteistöleasingsopimuksen alle.

Kiinteistöleasingin puitesopimus voidaan tehdä kun hanke-suunnitelma on valmis, investointipäätös on tehty ja rahoitusmalli päätetty. Mikäli kyseessä on esimerkiksi hyvinvointikeskus tai sairaala, sosiaali- ja terveysministeriön luvat täytyy olla hankittuna siinä vaiheessa kun puitesopimus solmitaan.

Puitesopimuksen perusteella voidaan rahoittaa hankkeeseen liittyviä suunnitteluvaiheen kustannuksia eli kustannuksia, jotka syntyvät ennen rakentamisen aloittamista. Rakentamisvaiheen kustannuksia sen sijaan ei voida rahoittaa puitesopimuksella, vaan lopulliset kiinteistöleasingsopimukset allekirjoitetaan aina urakkasopimusten allekirjoittamisen yhteydessä.

– Puitesopimusta ei siis ole välttämätöntä tehdä, vaan on myös mahdollista tehdä suoraan kiinteistöleasingsopimus siinä vaiheessa kun urakkasopimukset allekirjoitetaan. Tätä vaihtoehtoa käytetään esimerkiksi silloin, kun rakentaminen päätetään rahoittaa kiinteistöleasingilla, mutta suunnitteluvaiheen kustannukset otetaan omaan taseeseen, Lintukangas tarkentaa.

RAKENTAMISVAIHEEN KUSTANNUKSET LOPULLISELLE SOPIMUKSELLE

Kaikki rakentamisvaiheen kustannukset rahoitetaan aina lopullisella kiinteistöleasingsopimuksella ja kaikki rakentamisvaiheen laskut tulee osoittaa suoraan rahoittajalle.

– Toisin sanoen asiakas ei voi ottaa rakentamisvaiheen kustannuksia omaan taseeseen, Lintukangas selvittää.

Siinä vaiheessa kun lopullinen kiinteistöleasingsopimus allekirjoitetaan, urakkasopimuksiin ja maanvuokrasopimukseen liittyvien päätösten tulee olla lainvoimaisia. Tällöin myös hankkeen lopulliset kustannukset, toteutusmalli ja urakoitsijat ovat tiedossa ja ne voidaan yksilöidä leasingsopimukselle.

Mikäli kiinteistöleasingin puitesopimus on jo tehty, varsinaisen kiinteistöleasingsopimuksen tekemistä varten ei tarvita uutta, erillistä rahoituspäätöstä. Puitesopimus sisältää aina lopullisen kiinteistöleasingsopimuksen teon.

Lue myös aiempi artikkeli kiinteistöleasingista: huomisentekijät. kuntarahoitus.fi/palvelut/kiinteistoleasing-yleisty/

Hyvien päätösten analyyyttiset taustajoukot

TEKSTI: Noora Westerholm | KUVA: Sami Lamberg

KETKÄ?

Joona Torniainen

Tullut Kuntarahoitukseen kesällä 2016. KTM Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta, pääaineena laskentatoimi. Tasapainottaa työtä käymällä kuntosalilla, lenkkeilemällä sekä tapaamalla ystäviä. Asuu Helsingissä, kotoisin Mikkelistä.

Tommi Karvinen

Tullut Kuntarahoitukseen kesällä 2017. KTM Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta, pääaineena rahoitus. Harrastaa pallopelejä, kuten golfia, tennistä, squashia. Asuu Helsingissä.

Teo Hall

Tullut Kuntarahoitukseen tammikuussa 2018. KTM Tampereen yliopistosta, pääaineena taloustieteet. Vapaa-ajalla urheilee ja käy kuntosalilla. Asuu Helsingissä.

Kun puhutaan data-analytiikkataitoja ja ongelmaratkaisukykyä vaativasta työstä vauhdikkaassa ja kansainvälisessä työympäristössä, ajatukset kääntyvät helposti it-alaan. Kuvailut sopivat yhtä lailla Kuntarahoituksen riskianalyttikoiden päivittäiseen työhön, jonka äärellä nyt ollaan. Ilman heitä päättäjien niin Kuntarahoituksessa kuin asiakkaiden organisaatioissa olisi hankalaa tehdä hyviä päätöksiä.

Kuntarahoituksen käytävällä vastaan astelee hyväntuulinen kolmikko **Joona Torniainen, Tommi Karvinen ja Teo Hall**, jotka työskentelevät talossa riskianalyttikoina.

Miehet tekevät töitä sekä rahoituslaitoksen oman varainhankinnan että asiakkaiden luottotarpeita koskevien analyysien parissa. Torniainen, Karvinen ja Hallin työ on läsnä merkittävissä pöydissä, sillä heidän tekemänsä analyysit toimivat pohjana niin oman talon johdon kuin asiakkaidenkin päätöksenteossa.

Riskianalyttikot työskentelevät Kuntarahoituksessa kahdessa tiimissä, riskienhallinnan ja analytiikan, sekä luottoriskianalyysien parissa.

– Riskienhallinnan ja analytiikan tiimissä tuotamme tietoa myös valvontaviranomaisille eli Euroopan keskuspankille ja Finanssivalvonnalle, Karvinen kertoo.

Torniainen työskentelee luottoriskianalysitiimissä, jossa arvioidaan asiakkaan kokonaistaloudellista tilannetta ja välillä myös yksittäisten investointien kannattavuutta sekä taloudellista kantokykyä.

Hall kuuluu Karvinen tavoin riskienhallinnan ja analytiikan tiimiin, mutta vaihtaa tarvittaessa lennosta markkina- ja koriskien arvioinnista asiakasanalyysien pariin.

DATA-ANALYTIKKAA KANSAINVÄLISESSÄ TYÖYMPÄRISTÖSSÄ

Tiedon tuottaminen kulloisiinkin tarpeisiin perustuu pitkälti kvantitatiiviseen työskentelyyn, jossa avainasemassa ovat lukujen seuranta ja jatkuva datan analysointi. Torniainen, Karvinen ja Hall hyödyntävät työssään sekä talon sisäistä tietokantaa että ulkopuolisten markkinalaitosten tietokannoista saatua dataa. Luottoriskianalyyseissa pohjana on myös asiakkaalta tullut tieto.

Riskianalyysit ovat vastuullisen päätöksenteon perusta

Kuntarahoituksessa riskienhallinta on toimialan luonteen vuoksi osa yhtiön strategista suunnittelua ja johtamista. Riskianalyysit ovat keskeinen osa yhtiön riskinhallintaa. Riskianalyttikot seuraavat lukuja, markkinatietoa sekä asiakastietoa, joiden pohjalta he tuottavat analyyseja ja raportteja. Niiden perusteella arvioidaan varainhankintaan, sijoitustoimintaan ja muuhun liiketoimintaan sekä lainantoon liittyviä riskejä. Analyysit ovat perusta vastuullisessa päätöksenteossa yhtiön sisällä sekä asiakkaille annettavissa suosituksissa.

Vaikka Kuntarahoituksen sisäinen työkieli on suomi, on riskienhallinta hyvin kansainvälistä, mikä on yllättänyt positiivisesti.

– Kaikki rahoitus tulee käytännössä ulkomailta, mikä on loogista, mutta mitä en osannut tänne tullessa ajatella, Hall kertoo.

– Erittäin harvoin esimerkiksi lähetämme talon ulkopuolelle työsköpostejä suomeksi. Myös suurin osa konsulteista, joita tapaamme projektien merkeissä, tulevat Suomen ulkopuolelta, Karvinen täydentää.

ONGELMANRATKAISU HAASTAA JA PALKITSEE

Kuntarahoituksen nuoret miehet päätyivät harjoittelusta, josta heille avautui ovi vakinaiseen työhön rahoitusosalalla. Ensimmäisessä työpaikassaan he ovat päässeet alusta alkaen mukaan monipuolisiin projekteihin oppimaan ja kehittymään, mistä he ovat kiitollisia. Vastuualueet ovat lisääntyneet sitä myöten kun omat valmiudet niiden hallintaan ovat kehittyneet, mikä on lisännyt työn mielekkyyttä.

– Odotin työelämältä sitä, että pääsen käytännössä käyttämään oppimaani ja syventämään osaamistani itseäni kiinnostavissa aiheissa. Kuntarahoituksessa nämä odotukset ovat täytyneet ja olen ollut erittäin tyytyväinen, kertoo viimeisimpänä taloon tullut Hall.

Työ riskianalyttikkona ei ole käynyt tylsäksi, sillä päivästä toiseen toistuvia rutiineja ei vauhdikkaassa työssä juuri ole.

– Yleensä päivälle tehdyt työsuunnitelmat vaihtuvat uusiin lennossa, miehet naurahtavat.

Tämä ei kuitenkaan haasteista syntyvää kolmikkoa haittaa. Mielenkiintoinen työ on sopivasti vaativaa ja antaa mahdollisuuden kehittyä. Välillä tulee vastaan ongelma, jota kukaan ei ole aiemmin ratkaissut, eikä valmiita sapluunoita ole. Tällöin ratkaisu on löydettävä itse.

– Työssämme ei selvitetä kädestä pitäen mitä tehdä, vaan ongelmien ratkaiseminen vaatii omaa ajattelua. Ajoittain työ on haastavaa, mutta samalla myös erittäin opettavaista ja palkitsevaa, Torniainen toteaa.

Samoin tekijöissä piilee kolmikun mukaan myös työn suola.

– Palkitsevinta on, kun saan tuotettua hyödyllistä ja laadukasta analyysiä ja huomaa oman asiantuntemuksensa kasvavan työn mukana.

Vaikka työ edellyttää itsenäistä ajattelua, tiukan paikan tullen apua on aina saatavilla.

– Riskien hallinnassa on hyvä henki ja porukka. Työkaverien ja esimiehen apuun voi aina luottaa, Karvinen sanoo.

Kehuja kolmikolta saa myös Kuntarahoituksen palautekulttuuri.

– Meillä kiitoksia onnistumisista ei onneksi säästellä.

Apollo kokoaa rahoituksen hallinnan ja talouden suunnittelun työkalut yhteen palveluun

Alkujaan kuntien lainasalkun hallintaan kehitetty digitaalinen Apollo-palvelu kattaa nykyisin laajan joukon työkaluja, jotka helpottavat kuntien rahoituksen hallintaa sekä talouden ja investointien suunnittelua. Asiakkaiden tarpeiden mukaan jatkuvasti kehittyvä pilvipohjainen palvelukokonaisuus tuo lisää näkyvyyttä talouden kokonaiskuvaan ja tietoa pitkän aikavälin päätösten pohjaksi.

TEKSTI: Noora Westerholm | KUVA: Sami Lamberg

Kuntarahoituksen digitaalinen Apollo-palvelu on laajentunut palvelukokonaisuudeksi, jossa asiakkaat voivat hallita rahoitussopimuksiaan ja sijoituksiaan sekä seurata takauksiaan ja markkinainformaatiota yhdestä paikasta. Pilvipohjainen palvelu saa pian odotetun lisän, kun pilotointivaiheessa oleva talousennustetyökalu tuodaan kuntien käyttöön ensi vuoden alussa. Työkalu mahdollistaa tulevaisuuden talousennusteiden rakentamisen ja investointien vaikutusten arvioinnin kuntatalouteen pitkällä aikavälillä.

– Investointi- ja rahoituspäätöksillä on pitkän aikavälin vaikutuksia kuntien talouteen. Kokoamme siihen liittyvän tiedon ja päätöksenteon työkalut Apollo-palveluun pala kerrallaan. Samalla viemme eteenpäin digitaalisten palveluiden kehitystä, talouden suunnittelua ja vastuullista päätöksentekoa koko sektorilla, kertoo Apollon kehitysprosessista vastaava Kuntarahoituksen apulaisjohtaja **Lauri Pekkilä**.

Jo yli 160 asiakkaan käytössä oleva Apollo on Pekkilän mukaan otettu ilolla vastaan.

– Olemme saaneet hyvää palautetta palvelusta kokonaisuudessaan, sen nopeasta pilvikäytettävyydestä, sisällöistä sekä yksityiskohdista. Kiitosta on saanut esimerkiksi se, että talouden ennusteita voidaan esittää lukujen ohella myös visuaalisesti graafeina, mikä auttaa niiden viestimisessä.

ASIAKKAAN KANSSA ASIAKKAAN ASIALLA

Apollon työkalujen kehitystä onkin alusta alkaen ohjannut asiakaslähtöisyys ja päätökset palvelun kehityssuunnista on tehty yhdessä asiakkaiden kanssa. Esimerkiksi uutta talousennustetyökaluja on rakennettu palvelumuotoilun menetelmin nopeissa kehityssprinteissä, mikä on vauhdittanut sen käyttöönottoa.

– Jaettu halu ja intressi kehittää digitaalisia työkaluja eteenpäin on ollut laajalti läsnä. Asiakkaat ovat lähteneet innolla mukaan työkalun kehitystyöhön ja olleet mukana ideoinnissa ja pilotoinnissa sekä haastatteluissa aktiivisesti, Pekkilä kiittelee.

Kuntarahoitus on Pekkilän mukaan luontainen taho rahoit-

tuksen hallinnan ja talouden suunnittelun digitaalisten palveluiden kehittämiseen, koska sillä on laaja näkymä sektorilla toteutettaviin hankkeisiin ja niiden rahoitukseen.

– Teemme nimenomaisesti kunta- ja yleishyödyllisen asuntokentän kanssa töitä, joten asiakaskuntamme on samanhenkistä. Valtaosa asiakkaistamme on myös omistajiamme, joten vauhdittaessamme digipuolta ja vastuullista päätöksentekoa keskitetysti koko sektorilla olemme myös omistajien asialla.

Pekkilän mukaan Kuntarahoituksen asiantuntijat tulevat jatkossakin palvelemaan asiakkaitaan rahoituksen tarpeissa henkilökohtaisesti, mutta tarvitaan myös Apollon kaltaisia uudentyyppisiä palveluita ohjaamaan keskustelua oikeisiin asioihin ja tuomaan siihen lisää näkemystä.

– Tähtäämme siihen, että voimme enenevässä määrin tuoda asiakkaidemme käyttöön tietoa siitä, millaisia investointeja sektorilla toteutetaan, mitkä ovat olleet toimivat toteutustavat ja parhaat rahoitusvaihtoehdot ja millaisia hyötyjä niistä on saatu. Näin pystymme auttamaan asiakasta tekemään vastuullisia ja kaukonäköisiä talouspäätöksiä.

KATTAVA DIGITAALINEN TYÖKALUPAKKI

Apollo-palvelun tavoitteena on helpottaa asiakkaiden rahoituksen hallintaan ja talouden suunnitteluun liittyvää arkipäivän työtä ja lisätä tietoa päätöksenteon tueksi.

Palvelun avulla asiakkaiden on mahdollista **hallita kaikkia rahoitus sopimuksia** yhdestä paikasta.

– Kuntarahoituksen lainat ja johdannaiset siirtyvät Apolloon rajapintojen kautta automaattisesti ja palveluun on mahdollista syöttää tiedot myös muiden rahoituslaitosten sopimuksista, jolloin saadaan kattava näkemys kokonaisuudesta, Pekkilä kertoo.

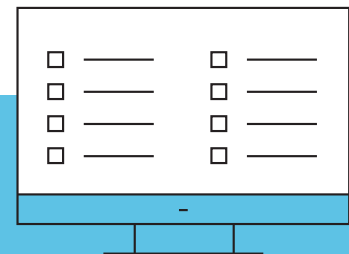
Palvelussa asiakkaat voivat analysoida rahoitussalkkujaan sekä **simuloida eri rahoitusvaihtoehtoja** esimerkiksi kilpailutusten yhteydessä. Apollo mahdollistaa myös vaihtoehtoisten markkinaskenaarioiden tarkastelun. Palvelun avulla voi ennakoida esimerkiksi sitä, miten korkokäyrän yhden prosentin nousu vaikuttaa koko salkun korkokustannuksiin tulevina vuosina.

Yhteistyö asuntoyhtiöihin erikoistuneen Pandia Finance -ohjelman kanssa on suoraviivaistanut myös **asuntoyhtiöiden salkkujen hallintaa** Apollo-palvelussa, mikä on lisännyt läpinäkyvyyttä koko kuntakonsernien taloustilanteeseen.

Vuoden alusta alkaen Apollossa on ollut mahdollista lainojen ohella ajantasaisesti **hallita kuntien eri yhtiöille myöntämiä takauksia**. Palvelun takausaikataulusta voi seurata takauksen elinkaarta, taattujen saldojen kehitystä ja takausprovisioita. Järjestelmään saa tallennettua myös takauksiin liittyvät vastavakuudet ja palvelun avulla voi arvioida sitä, ovatko ne tasapainossa takauksiin nähden.

Vastuiden lisäksi Apolloon voi lisätä myös varat sijoitusten hallinnan sovelluksen avulla, joka on kehitetty yhteistyössä suomalaisen FA Solutionsin kanssa. Sovellus mahdollistaa **varallisuuden salkuttamisen omaisuusluokkiin**. Perinteiset sijoitustuotteet markkina-arvoistetaan automaattisesti ja omaisuuserien digitalisoiminen auttaa myös kirjanpidon hoitamisessa.

Jo yli 160 asiakkaan käytössä oleva Apollo on otettu ilolla vastaan.

Pilotointivaiheessa oleva talousennustetyökalu pian saatavilla – testaajat yhä tervetulleita

Apollon viimeisin täydennys on pilotointivaiheessa oleva talousennustetyökalu, joka tuo kaivattua lisätietoa kuntien pitkän aikavälin suunnittelutyöhön ja investointipäätöksiin.

– Talousennustetyökalu avaa kunnille mahdollisuuden nähdä millainen vaikutus tänään tehdyllä päätöksellä on vaikkapa 10–20 vuoden jaksolla kunnan talouteen, Lauri Pekkilä kertoo. Talousennuste hakee Tilastokeskuksen datasta kuntien toteutuneet talousluvut, taseen ja rahoituslaskelman. Työkalun avulla voi myös vertailla oman kunnan talouslukuja muiden kuntien vastaaviin lukuihin.

Laajempaan käyttöön palvelua kaavailaan ensi vuoden alussa.

– Tällä hetkellä meillä on joukko pilottikäyttäjiä testaamassa työkalua. Jos halukkuutta löytyy, mukaan testaajajoukkoon

voi edelleen ilmoittautua, Pekkilä kannustaa.

Tulevaisuudessakin Apollon kehitystä ohjaavat Pekkilän mukaan kentältä tulevat tarpeet.

– Meillä on olemassa pitkä lista erilaisia jatkokehitysaihoita siitä, mitkä palvelut olisivat hyödyllisiä asiakkaillemme. Yksi mahdollinen kehityssuunta on se, että palvelussa voisi tulevaisuudessa vertailla investointien rahoitusta ja vaihtoehtoisia toteutustapoja, hän lisää.

Varmaa Pekkilän mukaan on kuitenkin se, että Apolloon tul- laan panostamaan Kuntarahoituksessa myös jatkossa.

– Jatkamme tulevaisuudessakin palvelun kehittämistä sekä olemassa olevien työkalujen hienosäätöä yhdessä asiakkaiden kanssa sparraten.

Herkkien asioiden äärellä

TEKSTI: **Aija Kaijärvi** | KUVAT: **Sami Lamberg**

Hope ry:n vapaaehtoiset auttavat vuosittain tuhansia lapsia ja vähävaraisia lapsiperheitä eri puolilla Suomea. Vapaaehtoistoiminta tuo iloa ja valoa paitsi lapsiperheiden arkeen, myös toiminnassa mukana olevien omaan elämään. Avun antamisessa ja vastaanottamisessa ollaan usein herkkien asioiden äärellä.

Perinteinen talkoohenki on edelleen voimissaan, vaikka vapaaehtoistoiminta muuttaakin muotoaan yhteiskunnan muuttuessa.

– Arki on hektistä ja nykyisin lähdetään mielellään mukaan erilaisiin lyhytkestisiin, pop up -tyyppisiin tehtäviin. Vapaaehtoistoimintaan osallistumisen pitää olla helppoa ja kokonaisuudesta halutaan löytää se itselle sopiva palanen, Hope Yhdessä & Yhteisesti ry:n toiminnanjohtaja **Eveliina Hostila** kuvailee.

Hope ry:n toiminnan ytimen muodostavat autettavat perheet, vapaaehtoiset ja lahjoittajat. Auttaa voi monenlaisin tavoin, eikä vapaaehtoisuus vaadi erityistaitoja. Hopen varastolla otetaan vastaan lahjoituksia, lajitellaan ja hyllytetään tavaroita ja kootaan avustuspaketteja. Lisäksi voi osallistua asiakkaiden kohtaamiseen, lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen tai vaikka kampanjasuunnitteluun.

Eveliina Hostilan mukaan monet sitoutuvat edelleen myös pitkäaikaiseen auttamistyöhön ja Hope-yhdistyksenkin riveihin on kymmenen toimintavuoden aikana liittynyt jatkuvasti lisää vapaaehtoisia. Yhteistä kaikille on halu nähdä, että apu menee perille ja että sillä on oikeasti vaikutusta toisen ihmisen elämään. Parhaimmillaan vapaaehtoistoiminta rikastuttaa omaa arkea.

–Auttaminen ei onneksi ole koskaan pois muodista. Ihmiset kaipaavat merkityksellisyyden ja yhteenkuuluvuuden koke-

Kuntarahoitus ja Inspira lahjoittavat joulumuistamisiin varatut rahat tänä vuonna Hope ry:n toiminnan tukemiseen. Hope – Yhdessä & Yhteisesti ry syntyi vuonna 2009 tavallisten äitien halusta auttaa lapsia ja lapsiperheitä. Poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton järjestö toimii vapaaehtoisten ja 20 paikallistoimijan välityksellä eri puolilla Suomea. Hope tukee vähävaraisia perheitä sekä huostaan otettuja lapsia tavaralahjoituksin sekä tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia. Vuonna 2017 autettuja perheitä oli yli 6 500 ja apua saaneita lapsia lähes 17 000. hopeyhdistys.fi

Eveliina Hostila

muksia, ja niitä vapaaehtoistoiminta pystyy tarjoamaan. Meillä avuntarve ja vapaaehtoisten määrä ovat kohdanneet hyvin, mistä olemme iloisia ja kiitollisia, Hostila sanoo.

PERHEIDEN ÄÄNI ESIIN

Perinteisen joulusesongin ohella syksy ja kevät ovat Hopen väelle kiireistä aikaa. Silloin monissa vähävaraisissa lapsiperheissä on kova tarve uusille vaatteille ja toisaalla taas laitetaan pieneksi jääneet vaatteet kiertoon.

–Tavarat ja vaatteet halutaan kierrättää jo ekologisistakin syistä, ja tavaralahjoituksista on tullut suosituin tapa auttaa. Tämä on erinomainen asia, sillä on perheitä, joilla ei ole varaa hankkia esimerkiksi vaatteita edes kirppikseltä.

Autettavien perheiden tilanteet ovat aina erilaisia ja niin myös perhettä kohdanneiden vaikeuksien takana olevat syyt.

– Osalle on todella vaikeaa pyytää apua, häpeän tunne esimerkiksi köyhyyden ympäriltä on vasta poistumassa. Tärkeä tehtävämme on nostaa perheiden ääni esiin yhteiskunnassa. Avuntarvetta on todella paljon ja asiasta pitäisi puhua enemmän, Hostila peräänkuuluttaa.

Myös Hope pyrkii vastaamaan uudenvuodenlaisiin avuntarpeisiin.

– Vapaaehtoisemme kuulostelevat avoimin korvin kentältä kantautuvia viestejä ja tiimeissä ideoidaan ja kokeillaan uusia toiminnan muotoja. Esimerkiksi moni vähävarainen opiskelija on ollut vaarassa joutua keskeyttämään opintonsa, ja osaa heistä olemme pystyneet tukemaan taloudellisesti, Eveliina Hostila kertoo.

PIENI SUURI APU

Kuntarahoituksen joululahjoitus ohjataan Hopessa lasten ja nuorten harrastustoiminnan sekä perheiden yhteisen vapaa-ajan toiminnan tukemiseen. Hostila muistuttaa, että tilanteet perheissä ovat hyvin herkkiä, ja pienet asiat ja apu arjessa voivat olla todella merkityksellisiä. Hopen ensisijainen avun kohde on aina lapsi.

–On esimerkiksi tilanteita, joissa lapsi on vaarassa joutua lopettamaan pitkään jatkuneen, tärkeän harrastuksen perhettä kohdanneen vaikean tilanteen vuoksi. Silloin hän jäisi syrjään myös tutusta kavერიpiiristä. Tai nuori ei kehtaa pyytää vanhemmilta rahaa vaikkapa keikkalippuun, kun tietää miten tiukilla perheessä ollaan, eikä myöskään sanoa kavereille, miksi ei voi tulla mukaan. Lahjoittamamme jäsenmaksu, harrastusvarusteet tai pääsylippu on siinä tilanteessa iso asia perheelle, eikä kenenkään tarvitse tietää, mistä se on peräisin.

Hostilan mieltä lämmittää yhä monen vuoden takainen joulumuisto.

– Tapasin viisilapsisen perheen yksinhuoltajaäidin, joka haaveili vionsa viedä lapset edes kerran elokuviin. Leffaliput mahdollistivat tälle perheelle aivan uuden, yhteisen kokemuksen. Iloinen hetki voi kannatella eteenpäin pitkän aikaa.

Kriisinratkaisumekanismi turvaa rahoitusmarkkinoiden vakautta

TEKSTI: Hannele Borra | KUVA: iStock

Vuonna 2008 alkanut finanssi-kriisi kaatoi pankkeja ja johti luottolaitosten uudelleenjärjestelyihin myös Euroopassa. Valtiot ja veronmaksajat joutuivat pankkien pelastajiksi. Tämän ei haluttu toistuvan, joten pankkien valvontaa alettiin kehittää, ja pankkiunionin kriisinratkaisuviranomainen SRB (Single Resolution Board) eli yhteinen kriisinratkaisuneuvosto aloitti toimintansa Brysselissä vuoden 2015 alussa.

SRB on vastuussa Euroopan keskuspankin EKP:n suoraan pankkivalvontaan kuuluvien pankkiryhmien kriisinratkaisun suunnittelusta ja toteuttamisesta. Kriisinratkaisuneuvosto pyrkii varmistamaan pankkien hallitun kriisinratkaisun ja näin turvaamaan rahoitusmarkkinoiden vakauden ja estämään veronmaksajien joutumisen kaatuvien pankkien maksamiehiksi. Rahat toimenpiteisiin otetaan yhteisestä kriisinratkaisurahastosta.

VARAT RAHASTOON FINANSSIALALTA

Kriisinratkaisurahaston varat kerätään EKP:n valvonnassa olevilta pankeilta vakausmaksuina.

Kuntarahoitus, kuten muutkin euroalueen pankit, joiden tase on yli 30 miljardia, kuuluvat EKP:n valvontaan. EKP:n valvonnassa ovat myös euroalueen valtioiden kolme suurinta pankkia taseen koosta riippumatta. Kuntarahoitus on velvollinen osallistumaan myös yhteiseen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) eli maksamaan SRB:n määrittelemän vuosittaisen vakausmaksun.

Niitä euroalueen pankkeja, jotka eivät kuulu EKP:n valvontaan, valvoo maan

kansallinen kriisinratkaisuviranomainen, Suomessa Rahoitusvakausvirasto.

ELVYTYS- JA KRIISINHALLINTA-SUUNNITELMILLA VARAUDUTAAN ONGELMIIN

Kuntarahoitus eroaa liikepankeista siinä, että Kuntarahoituksella on oma kriisinhallintamekanismi – Kuntien takauskeskus, joka takaa Kuntarahoituksen varainhankinnan. Likviditeettikriisi on Kuntarahoitukselle siis erittäin epätodennäköinen. Kuntarahoituksen tulee kuitenkin muiden EKP:n valvonnassa olevien pankkien tavoin esittää EKP:lle tehtävässä ja jatkuvasti ylläpidettävässä elvytysuunnitelmassa, mitä muita keinoja yhtiöllä on toimintansa vakauttamiseen niin, että viranomaistoimenpiteitä ei tarvita. Näitä muita keinoja voivat olla esimerkiksi yhtiön pääomittaminen omistajien toimesta.

Mikäli jokin pankki kuitenkin elvytysuunnitelmista huolimatta joutuu ongelmiin, kriisinratkaisuviranomainen ryhtyy tarvittaviin toimiin. Jos viranomainen katsoo, että pankin konkurssiin päättäminen horjuttaisi rahoitusmarkkinoiden vakautta, pankille voidaan tehdä uudelleenjärjestelyjä tai osia siitä voidaan esimerkiksi myydä. Tätä varten SRB tekee jokaiselle pankille kriisinhallintasuunnitelman (resolution plan).

BANCO POPULAR ESPAÑOLILLE ENSIMMÄINEN KRIISINRAKKAISUMENETTELY

Kriisinratkaisuneuvosto joutui toimiin kesäkuussa 2017, kun EKP:n pankkivalvonta totesi Banco Popular Españolin olevan kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Todettiin, että pankki ei

pysty lähitulevaisuudessa maksamaan velkojaan tai suorittamaan muita vastuutaan eräpäivään mennessä maksuvalmiuskriisistä johtuen. Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston harkinnan mukaan kriisinratkaisun ehdot täyttyivät. Pankin pääomainsstrumentit alaskirjattiin ja pankki myytiin Banco Santanderille yhden euron hintaan.

Kriisitilanne Kuntarahoitukselle epätodennäköinen

Kuntarahoitus luottolaitoksena eroaa monin tavoin liikepankeista, mutta pankkivalvonnan näkökulmasta yhtiö on samassa asemassa kuin muutkin. Omasta kriisinhallintamekanismista eli Kuntien takauskeskuksen takaamasta varainhankinnasta huolimatta Kuntarahoituksen on mietittävä ja esitettävä EKP:lle vaihtoehtoisia ratkaisuja mahdollisen kriisitilanteen hallintaan.

– Elvytystilanteen varalle yksi vaihtoehto olisi esimerkiksi se, että yhtiölle haettaisiin lisäpääomaa omistajilta. Kuntarahoituksen tilanteessa tällainen on toki melko kaukainen skenaario, Kuntarahoituksen riskienhallinnasta vastaava johtaja **Toni Heikkilä** kertoo.

Vaikka kriisinratkaisurahastoon kuuluminen merkitsee Kuntarahoitukselle lisätyötä kustannuksia, Heikkilä pitää pankkivalvonnan kehittymistä yleisesti ottaen hyvänä.

– Banco Popular Españolin tapaus on hyvä esimerkki siitä, että tällaista järjestelmää tarvitaan ja se toimii. Järjestelyyn ei jouduttu käyttämään veronmaksajien varoja.

Yksintyöstä yhteistyöhön

KUVA: Sami Lamberg

Palataan hetkeksi muistoissa koulunpenkille. Mikä koulutunti, päivä, tehtävä tai kurssi on jäänyt erityisen hyvin mieleesi? Onko se eräs matikan tiistaitunti vai päivä, jolloin sait tehdä jonkin käytännönläheisen koulutyön tai osallistua kurssille, jossa sait soveltaa oppimaasi oikean työelämän tilanteeseen?

Luulen, ettei kovin moni palannut muisteloissaan matikan tiistaitunnille.

Yhteistyöstä ja sen tärkeydestä puhutaan paljon työelämässä. On kuitenkin olemassa aliarvostettu yhteistyömuoto, jota sallisi hyödynnettävän laajemminkin – nimittäin yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Jokainen meistä on kuluttanut koulunpenkkiä ja varmasti josain vaiheessa tuskaillut sitä, mitä tosielämän hyötyä opituilla asioilla on. Ja varmasti moni on myös työelämässä tuskaillut, kun uusien näkökulmien, kokeilujen tai työn merkityksellisyys puuttuu. Samaan aikaan kun työelämässä puuhaillaan neljän seinän sisällä, koulumaailmassa puuhaillaan neljän seinän sisällä. Tästä yksintyöskentelyn asetelmasta on rationaalista pyrkiä pois. Koulumaailman ja työelämän yhteistyöllä saavutetaan hyötyjä, joita ei yksin saataisi. Tapoja toteutukseen on lukemattomia: työpajasta innovointikilpailuun tai teemapäivästä yritysvierailuun.

Työelämässä hyödytään tuoreista ajatuksista, näkemyksellisyydestä ja innokkaista tekijöistä. Koulu- ja oppilaitosyhteistyön kautta voi saavuttaa jopa mainetta ja kunniaa ja lisätä yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan. Koululaiset ja opiskelijat hyötyvät saadessaan konkretiaa oppikirjasisältöihin, työelämäkontakteja ja -kokemusta. Arvokas hyöty on myös tunne oman aherruksen merkityksellisyydestä.

Toinen asia, jonka puolesta liputan, ovat vierailijaluennot. Nämä voivat olla suunnattuja mille tahansa koulutusasteelle aina ala-asteesta yliopistoon ja korkeakouluun. Käytännön toteutus voi olla esimerkiksi oppiainekohtainen luento tai vierailu opotunnilla. Kolmas mielenkiintoinen mahdollisuus yhteistyöhön on mentorina toimiminen opiskelijoille.

Näistä kaikista yhteistyön keinoista on arvokasta hyötyä ja oppimisen iloa niin opiskelijoille kuin mukaan ryhtyvälle ammattilaiselle tai yritykselle. Vai kuinka monta kertaa on jälkikäteen todettu, ettei yhdes-
sä tekeminen ja keskustelu kannattanutkaan? Käytännössä yhteistyö voi

olla esimerkiksi tällaista: Kuntarahoitus on mukana Yrityskylä-toiminnassa sekä tekee aktiivisesti yhteistyötä yliopistojen kanssa. Uutukaisena esiin voi nostaa Helsingin yliopiston kanssa toteutettavan kokonaisuuden, johon kuuluu tutkijatyöpajoja, opiskelijoiden kanssa järjestetty monitieteinen hackathon ja lukuvuoden kestävä yhteiskehittämisohjelma, jossa opiskelijat ratkovat tulevaisuuden Suomen hyvinvoinnin elementtejä.

Haluan myös antaa kontribuutioni. Ajatuksenani on mennä joskus puhumaan ja vieraillemaan omiin opinahjoihini, esimerkiksi pikkuiseen kyläkouluun Kautialan ala-asteelle ja Kangasalan lukioon – siellä ei tosin vielä tiedetä aikeistani vierailulla. Myös yliopiston alumnitoiminta kiinnostaa.

Mitä työelämän ja koulumaailman yhteistyö voi siis parhaimmillaan ja eri muodoissa toteutettuna antaa? Uusia ajatuksia, arvokasta kokemusta, näkyvyyttä, konkretiaa, positiivista mielikuvaa, tulevia työntekijöitä ja paljon muuta. Tiivistettynä: yhdessä tekeminen koululaisten ja opiskelijoiden kanssa kannattaa – ovathan juuri he huomisen tekijöitä. Mahdollisuuksia on runsaasti, kunhan kääntää kiviä, käyttää mielikuvitusta ja uskaltaa uskaltaa. Mikä voisi olla sinun tai työpaikkasi tapa yhteistyöhön?

Eeva Toivonen

Kirjoittaja työskentelee analyytikkona Kuntarahoituksen yhteiskuntavastuutiimissä.

Lue koko artikkeli verkossa: huomisentekijat.kuntarahoitus.fi/taloudesta/kriisintarkaisumekanismi-turvaa-rahoitusmarkkinoiden-vakautta/

Rauhallista joulua

*Toivotamme asiakkaillemme ja yhteistyökumppaneillemme
hyvää joulua ja menestyksestä uutta vuotta!*

Joulutervehdyksiin varatun summan lahjoitamme Hope ry:n toiminnan tukemiseen. Hope ry:n vapaaehtoiset auttavat vuosittain tuhansia lapsia ja vähävaraisia lapsiperheitä ympäri Suomea.